

10.2.48 עוד כמה שעות נכנס ליום ה-80 של המערכה הנוכחית. דומה כי חדשים חלפו מאז נורו חיריות ליד לוד ובמרכז המסחרי, כל התקופה שלפני אותו לילת שכור נצחון נראית לי כמטושטשת בערפלי העבר, לפעמים נדמה לי כי כל חלוקת השנים ועונות חטבע כאילו נסתיימה ונתחדשה באותם הימים. סקירה קלה אל העבר וכמו על חבד מתיצמת דמויות מוכרות, מראות חולפים... אותו יום שטוף שמש במורד הנסיכה מרי... סנחדריה... פעולה ראשונה בשטח-חלל-א-טיח... חסלוגה... מעלה... שיך ג'ראח... חר טוב... וחוזר חלילה. חנה מזדקרים ציורי שניהם של החברים הנופלים יצחק מוחי, דני מס, שאול שנואלי, יונה לוין, יעקב כהן, חרשקו, יענקלה ישראלית, צ'יצ'ו חילי למלוגה - יעקב שמואלי, בן, יהודה כשוף... כל חלל ועמו המחלומה לנשאים...

כן זומי מלחמה - שנאתי את המונח מארעות הנשמע עדיין לעתים נדירות, רוחי הצברית נוקעת ממלה זו אשר רוח של עדת חסות ומעוטים נודף ממנה - וספק אם רבות המלחמות דוגמתה. זוהי מלחמת העצמאות... ספק אם אנו בני הדור אשר לנו כל פרשה זו מובנת מאליה אשר גדלנו בהגנה עצמאים ברוחנו יכולים לחוש כיצד תראה תקופה זו פהפפה פאלפא עיי הדורות הבאים? לפיכך מצאתי לבחון לחזור ולהעלות את חוויותי על הנייר. יומני שבק חיים לפני למעלה משנתיים עתה נגזר עליו להתחדש. יתכן וחוש טמיר דחפני למעשה זה. יתכן וזה שונה מרצון התרברבות גם לא כלפי חוץ עתה - למחות בעתיד ואולי אין זה אלא ביטוי לרצון החתיחדות שגבר שבעתים בשמונים יום אלה עת כמעט ולא נתן לך לקרא בשקט, לחאזין למוסיקה אהובה, להתיחד בחברת לכתב מכתב, לחוש את "חאה חכוערת" אותה אח סמלית של שלוח ובטחון... אני מקוה להעלות על דפנים אלה את מפטח חרגשתו של איש המערכה האדם חלוחם והמקים את הצבא העצמאי. לחימה ובנית צבא עצמאי שתי פעולות אלו מסתזרות זו בזו בעבר הקצבי.

ועתה חזרה למעגל המאורעות.

30.11 ראשון. אני צמוד לתיבת הרדיו, לא, איני מצליח לקלוט את ליק סקסט, בלילה חקודם האזנתי עד חצות ובלב פועם שמעתי את ההודעה על דחית החצבעה, בלילות ראשונים הייתי עד שמיצה לכל רחש וחידוש שם באוים. חלילה נואשתי, הלכתי ליסון בלב כבד. בשעה 02:00 (זהו כבר חרגל צבאי) נתעוררתי לקול קריאות חשכנים - המדינה נתנה, העמים חכירו בזכותנו. ומיד לרחובות החומים. אי שם נורות יריות שמחה. חיריות מתלכדות. אחרון חבלויים, ר' מנשה מאירוביץ לוחם בקולו חזקן מלות פרידה למצוטופמים על יד ביתו. דמעות מחניקות את גרונו... אני חוזר שכור שמחה....

בבקר טוב חזרה לירושלים. שם צוחלים חפנים מכל עבר. מעיבה חבסורת מלוד על ארבעה חרוגים סיריות על אוטובוס מחיפה. חרחובות חומים מאדם. מתכוננים לתחלוקה.

במוסד חכל שמחים. אנשים שונים מאחלים לנו הצלחה בתפקידינו חדמלומטים חחדשים. לפני ארוחת הצהריים מגיעה אלי חוראה לחתיצב במקום מסויים. בזת

מתחילה למעשה עכורי שרשת הגיוס. אך עד חירות הראשונות עכורי עוד עתידים לחלוף יומיים.

אחייצ תחלוקת חוגגים עלי מוטל לשוטט באופנוע בפינות שונות עים לקאות מה חמצב. משטרות קטנים שלנו מוטטים ליד קולנוע ציון. בערב סובבים זוגות מזוינים ליד בתי הקולנוע למנע חתנקסויות. עם ערב אני נשלח מהר לבדק את סדורי השטירה במושב זקנים. חכל פרימיטיבי עדיין ביותר. האנשים מחכים בבית החגדרות עד 11 בלילה ומתפזרים. למחר שוב זוגות מוטטים. אנו יוצרים תכנית לארגון כח מצומצם שחרי בינתים חכל שקט. בעום שלישי בכקר חשכם אני נקבע לקצין הפלוגתי התורני. עם בקר אני משלח 5 זוגות לסביבות שונות ושמה וטוב לב אני נכנס לחדר עים לכתב פלקרא. לפתע טלפון מתריע – חסגנה ערבית ליד קולנוע רקס.

אני אוטן כמה אנשים תופס את חמיש צבי ולאחר שחיה של כ-10 דקות עד שחוצאו האקדחים המסכנים ממחבואם באחד מבתי הכלון (נאלצנו להתפזר מסום שבעקבותינו הלכו עשרות יהודים סקרנים) ירדנו ברחוב חנסיכה מרי. הגענו עד פנת ר' זה ור' יוליאן כשתחגגנה הערבית הופיעה. מלכתחילה חסמו מסורייני המשטרה את הדרך והחמון חכל יורד לר' ממילא אך לפתע חכלו המסוריינים נסוגים חזרה ואחר ההמון. שלש מפקדים נשארו אז מלפנינו מתקרב ההמון המשטרה כבר מאחורינו.

די! מכאן לא נזוז – אני אומר לצבי המחטט – שולף את אקדחי ומנסה לירות. אך לשוא בינתים יורה חיים מן הצד חשני צבי ואני עונים אחריו. החמון פתעכב. אני קופץ לאחור תופס מחסה אחר עמוד חכניסה של קולנוע רקס ויורה שנית לעבר חקהל המתפרע. כין רגע מזדקרים לשמאלי שני שוטרים עם טומים. מתחילה חרדיפה. למטה לעבר הקופסה, אגוף קל לעבר הבנינים וחצרות. חשנים עדיין מודפים לפתע הבחנתי בדלת אחורית של חנות. נכנסתי מנימה ויצאתי שוב בר' מרי למעלה. אנשי החנות שמחו לקראתי. פרקתי את האקדה ושוב אנו מתלקטים למטה. ההמון נסוג לעבר מרכז מסחרי. אנו תפסנו כנין ליד קולנוע רקס. חנשק ברשותינו כמעט אפסי. כעבר מחצית השעה מתברר לי כי יהודים גרים בכנין שבפנת ר' חנסיכה מרי וסט. יוליאן אנו יורדים לסם. אחד אחד מתכנסים האנשים לרשותי עומדת כתה בת 12 איש. ארגנו את החגגה ושנים ירדו למטה לפקח על התנועה כל ערבי וזר גורשו ללא רחם.

עשן עולה ממרכז מסחרי. תגובה נמרצת בא בקרב היהודים שבמעלה הרחוב. חם מנסים להתפרץ מטה אך המשטרה חוסמת בעדם. מתגודדים ליד קולנוע רקס. חנה מן חגג אני רואה מיסחו חזוחל על גג הקולנוע ולפתע מתלקחת הלהבה. שוב מתלקטים הערבים ממש למטה מן חבנין שלנו חם געצרים עיי שרשרת צבא. אני מצביע על קו דמיוני בכביש ומודיע כי אם הערבים ינסו לעבר קו זה נטיל עליהם רמונים ונפתח באש.

לא. הערבים אינם רבים. הצבא אינו נוקן לחם לעבר וחכל עדיין לבזבז את חנשק על מספר מצומצם. החרגשה שלנו היא זו של שלשה ערבים קדם לכן. אין כל חסט מחפוש או מאסר חרי לנו המדינה.

לפתע אט חזקה מצפון. חירות מצד הדאר. אני צועק לנשארים על חגג התחתון לעקב ולראות מי חירות. יתחיה זו מעטיה יפה לעתונים מהרהר אני בראותי נוטרים ערבים ומשטרה יורים עלינו. האט חזקה. אני צועק לסגני לבדק את חכניסות ולעקב אחר חירות. אש...שקט קל...חריקת חסלם אני טונה לעברו

מוסיק סרגנט אנגלי לבוש כחולים. Gal yu boys הוא צועק ומונה לעבר
 זה שממאלי. אני מניח את האקדח בין חטנקים של המים אשר על הגג. כשאני
 בזכר במחטבית הרורכית אני נשען ליד המעקה וזורק הכל למטה. יורד בסולם
 נוטל את המעיל עוד אנגלים מושיעים. לא. אין הם באים מחדר המדרגות אלא
 מבית סמוך ושם תרצו דלת בקיר המשותף. עתה מובן מדוע לא הוזהרנו קודם לכן.
 על המדרגות עוצר אותנו איש חבולשת משוחח אתנו קצרות לטתץ מוסיק סוטר
 מלסעלה וטוען שאת חרמון שבידו תפס ליד יוסף. אחר מוים קצר נלקח יוסף
 חלה במחשבותו לא חכמיש שנשא רמון אלא חזל לחתלכה ולחוכיה שבזמנים כאלה מותר
 לשאת נחש. צעקתי לו לחטטין לחודות בנשיאת נשק אך הוא נלקח. הסוטר עולה
 למעלה אני נשאר יחידי בחדר המדרגות. דלת נפתחת נעם ונאורו מכניטים
 אותי מנימח. אנו סגורים ארבעה בדירה. למעלה עוד מספר נכר מבלי שנודע
 דבר עליהם. כעבר חצי שעה מובל יוסף למטה בלויי מזמר. אחייב עוד 4.
 מה עם חנשק מנקרת השאלה במוחי?

אני בודק את המעיל שחיה תלוי על חסולם וחנה הוא נקוב כדורים לגמרי.
 חבל על המעיל היפה וחחדש. שעתיים חלפו. מוסיק שכן צעיר ומכיא
 3 אקדחים שחושארו בחדרו. מתברר שרק 2 אקדחים נלקחו 3 אקדחים נשארו על
 חג העליון ו-7 אקדחים הוחזרו. אנו מוקמים עדיין מסטרה. בטלפון אנו מוסרים
 דיש לכל המכרים. מכונית עוברת ומודיעה על עצר. אני מחליט להסתכן
 ולצאת. יוצאים בחור ובחורה. הם עוברים. נעם ואני יוצאים אחרונים.
 גם אנו מגיעים לבסיס כשהכל חושכים סאנו אסורים.

עד שעה מאוחרת יושבים אנו בגמנסיה ומספרים וחוזרים ומספרים מה ארע
 במסך חיום. בשעה מאוחרת מסתחררים אנו עים להפגש למחרת בבקר במועדון.

20.2.48 יום ששי. סוּיט קבלתי חפשי. יותר נכון נשלתי לעצמי. מעמד
כמפקד פלוגה קשה שבעתיים מבחינה זו והחלטה לפרש ולצאת ל-24 שעות מהעבודה
הבוערת כמות בהשקרת העניינים. בכיו דאגתי לסדורים עם שאר קציני חפשי
ליציאתי. עתה יושב אני בחדרי לבוש בגדי שבת ונחנה סחיות הערב - אפסטיה,
ארוחה דשנה שאינה נאכלת בחשיפה, ופוטירה טובה - הקונצרט הרביעי למסנתר של
בסקובין. אפש חיתה בפוסד פסינת סיום - יותר נכון חסבת פרוקס - אחד אחד
אנו עוזבים את הפוסד פורטים בחשאי לתפקידים מלחמתיים או טלחמתיים למחצה
עד אשר נקרא ביוני - יולי לשרות חמדינה. אשר לי אכול טמקות אני אם יהיה
בי העוז אז להיהפך למשרדניק פשוט. אולט דיה לצרח בשעתה.

חיתה אורית מיוחדת אפש. חפלגנו לעבר. בין חנוכחים היה ארת'לה שבא
פתיא עם קולונל יהודי מחצבא האמריקאי. אדם נחמד וחביב שידע להתחבב על כולט
והתפעל כתינוק מספורי על פלוגתי. פשירי חפלמיה מריקודינו וכיו"ב. היה זה
אדם שלחם באסיה ואירופה. יד ימינת של מצביאים גדולים והוא נותן כיום
את חלקו למאבקנו. האורית כאמור חיתה נפלאה. אשמוטפחה שונה משהו המזכיר
את העבר המופלא של נשף פורים. עת חוטל עצר ואנו קיסנו את הנשפיה על אף
חכל.

פוחחתי עם לנבי על חמצב חפוליטי. מוזר בסערת המלחמה חלפו כל ספקותי,
לי נדמה כאילו הנצחון חצבאי וחמדיני הוא דברי בטוח ביותר. כחקראתי היום
את העתון כולו מאלף עד תו - דבר שלא זכיתי לעשוננו רבות לאחרונה - עקבתי
בהתענינות אחר חמאבק בין בוין וחחוג של מיניסטריין חחוץ האמריקני הסוקל
נפש, דולרים אינטרסים ובין חמעוש חתומך בנו בין אם מהכרוז בצדקתנו וכין אם
מרדיפת אחר קולות ומצביעים לקראת הבחירות הקרובות. חבטחון הסמיר בנצחון
מזכיר לי את תחושתי במלחמה חפולמית האחרונה. גם אז מוזרים היו לי הפסוקים
שחובעו פה ושם בקשר לנצחון. לי ברור היה תמיד שהנצחון לבנות הכרית יהיה.
נדמה לי שיש בכך גם סימן למלחמתנו זו.

חעבודה היתה היום שגרתית, שוב רכוז ענייני חנשק וסכום העכרות כליכ
מבסיס לבסיס. חסלוקר הצעיר שלי רכז סוּיט את חנשק לפי החלוקה החדשה ואם כי
הפלוגה נחשבת לפלוגה עסירה בנדון חרי מצבנו די עלוב - בכל אפן רחוק
מלחסבי רצון.

אפש סוכם במטה חגדוד סיש לחסל את בית המופתי. אני ומחלקת הרזרבה
נחמה המכצעים. נסעתי מיד להר והצצתי מן המסורין ע"מ לראות יפה את הסכת.
לא ראיתי הרבה כי נורו כמה יריות על המכונית. מלמעלה יכולתי בעזרת
משקפת לצאצא לבדק יפה את חשטח ולצין תכנית פעולה אפשרית ומתקבלת על הדעת.
נראה לי שהעקרון מכרח להיות זה של חדירה שקטה ודבר כזה אפשרי רק בלילה
חשוך ואילו אנו צועדים לקראת ירח מלא.

בקשר לפעולה קבעתי עם קצין ההדרכה תרגולת מיוחדת. היא היתה צריכה
להתקיים מחר אך תידחה בודאי בגלל "מצב הכן" שהוטל ממחר בכקר עד הבהרים.

מקרה מענין ארע לי היום כאשר פסקתי דינו של אחד מאנשי לכסול חפשה
על אשר יצא מחבסיס ע"מ להחליף אנו נעליו במחסן ללא נטילת רשות. הוא הודיע
כי לא יקבל את פסק חדין. חרבצתי בו קצת ציונות וחסברתי לו שכל הליכה
ללא רשות מבסיס מחבלת ביכלת הפעולה שלנו ולפיכך כל יציאה וגם מוצדקת
אך ללא רשות תחשב כפשע. חאדם יצא ואני לבי כבד עלי. אחה"צ הופיע ובקש
רשות להתיצב למני ע"מ להתנצל ולחזור בו מדבריו. לחצתי את ידו ושמחתי על
כך.

חששתי אחרמול יחט זה בשעה שמנחל המכבסה סמה לחת לי זוג מכנסים חדשים.
וחיום כשאחד העובדים חזר וחזמינני לשבת וסקן שחבל סאין רבים כמותי,
אני משום מה חסמתי. סרם חתרגלחי לכך. אך בכל חסרסה חסתחוללה רואה
אני סימן טוב להעלחתי בעתיד.

שוב למרסת חמצועים. עולם מיוחד. כולו סרוניח כלפי חקוד
שסעה וגרם לכך הנמצעו. חקוד סונח ווחנו כאן בבית החולים מבלי מבקר
מבלי חסמקח וסדור. אנח מנסח לחרגיעם ולהחוכח עמם. רבים מחם יכולים
לחזור ולסמר על סרסת חמצעם וקרבוויהם. אך רובם חתיהבים ואני ססוט נחנה.

צקדע עדיון שוכב ללא יכולת דבור. מראה פניו יותר טוב חיום.
כנראה חתכוה לכאן חיום סירח צבאית. לא ברור אם וחזור אחה או לא.

19.4 אחמול ירדנו למסח. ירדנו ברגל בסך חכל 13 חברים. היה עלינו
לסחוב את הרובים של חמצועים ושל הנחגים. הדרך היחה קלה עד לכבים
למרות חחשס חמרובה סלוה ווחנו. מעבר לכביס פחת חחשס אך ודרך היחה
כבר יותר מלאח חחחחים. יצאנו בכעה 02.30 לאחר שסקע חירח חגענו
לסנהנדריה. ב-14.10. לכני כן כסנו את חסנים בקסה יבס ליען, לא
נחכלס ואנשים סמו גרבים גדולות על גרביהם. בדרך כלל חיה מבצע אל
לא דע. אנסי פלוגח נעם שיצאו עמנו חלכו אחרינו אכעינים עצומות,
כי נחרסמו ביותר מאחנו. כבר למעלה עם חצליפות מצאננ חן כעיניהם.
חם בחורים סובים וממושמים אך אינם מאומנים ביותר.

בעוד נסחפתי מיד לעבודה.

בליל שישי ומוצאי שבת חיו מסכות באוניברסיסה. וקדתי ובילחי
שוב בחכרחה סל בת-סבע. עם יואל נחידתי לגמרי. חוא מצא חן בעיני
וחיינו מהר מאד גלויי לב כירידח וחיקים וזקנים.

חושבני שהפנקס הנפלא שהכיל כל כך הרבה הגיגים ומחשבות אחד ביחד עם האנדרלמוסיה שתקפה אותנו במחצית השבוע החולף כשהועמס עלינו תפקיד הררבה המחוזית.

תפקוד זה נלקח מאתנו ע"י פלוגה ג' ואח"כ ע"י פלוגה א' עם כניסתנו למחנה הקבע. פלוגה א' של פושקה ששבה מתקופת אפונים פשוטת הספיקה לעשות בתפקידיה הרגילים יום יומיים ואחר כך החלה הפרשה של הקסטל. כליל שישי שעבר נכבש הקסטל ע"י הפלמ"ח ולפחרת התחילה פלוגה א' להחזיק במקום. למערכת הוטלו מאות ואלפי ערבים שצרו על קסטל וטובא. המטלטים של טובא לא החזיקו מעמד וחלחץ חיל לתחום בארזה וקסטל.

כליל חלישי - רביעי קבלתי פקודה להוציא טיר שיירה לארזה עם פגזים ותחמושת, מרדכי י. פקד על השיירה. היה ספקדקל בקשר ליציאה של מישהו שסרב לצאת ופקדתי אז לאסרו מיד לפני הנסיעה היה לי סכסוך קל עם שלמה בן שמעון ששב באותו בוקר מקורס מדריכי חבלה וצריך היה ביום הפחרת ליטול תפקיד מ"מ. הוא נסה להצדיק את השחרור שסרב לצאת לא סתוך חיוב ההסתמטות אלא סתוך אותה רוח עצמאות ומרי שהיתה טתגלטת תכיד במעשים שונים. גם הפעם נסה להתוכח אתי ופקדתי עליו לעזב את המחנה. אח"כ מסרו לי הצטער על כך מאד ובתווך מרדכי בקס ממני להרשות לו לצאת ביומו החפשי ללווי. רק אחר שהתנצל בנוכחות היוצאים התתי לו לצאת כמקלען. יותר לא ראיתיו. כל הלילה עבדו המטורנינים בהובלת תחמסת לקסטל ובבקר השכם יצאה ש השיירה חזרה. ליד ק"מ רביעי התהפך המסורין והתגלגל כמאה מטרים לגיא שלמה וצדוק מזרחי נהרגו יצחק ארמיני, שלמה חליפה ובנימין רוטו נפצעו קשה. סופר לי גם בחורה נפצעה קשה. רק כעבור כמה ימים נודע לי כי היתה זאת בלהה ציברסקי והיא מתה אח"כ מפצעה.

שלמה היה בחור מופלא. נשלח אלי ע"י מרט ערב עם תחלת המלחמה בעבר לחם ועבד נגד הצ"ל, נאסר על ידיהם וכמה פעמים התנקסו בחייו ע"י נסיון לדרס אותו אצלנו היה חבלן ללא פחד. מתוך רוח מסובה היה כפוצץ דטים, מדליק פתילי פצוץ בסיגריות. פעם הוציא להורג ערבי וכת את אזניו ואזן אחת שם בקופסת סגריות והציע לכולם לעסן. מאז קראו לו רבים "אוזניהו" למרות כל זאת לא היה בפלוגה חיל מסור טכנו. תמיד היה מתנדב לתפקידים ופבצעים פעם כסכל חבריו יצאו לתפקיד והוא אחר בכה כל הלילה כדי שאחתם. בימים הראשונים היה נוהג את האפנוע שלי הוא היה סס כמשוגע לפרידי. הסתתף בהרבה פעולות וגלה אמץ רב. בואדי גזז זה היה שלמה שנסה לכבות את המולוטוב הבוזר. כשבקרתיו בקורס הפקוש הראה לי בבת זחוק את מוקשי ההפתעה שלו שחם מתחת למרצפות, מושב בית הכסא וכו'. בימים הראשונים כשהחברה גרו עוד בתחמוני היה בתור אקונום מחליף סוכר וקמח בפודינג ועוטה פודינגים נפלאים. גם טבח מוכסר היה. החברים פחדו ממנו. אחר שיחה עם כתת החבלנים אמר לי פעם: תראה מוסה מסחר אני מתחיל להפך אותם לבני אדם. באותו ערב אחרון איים על בחור שסרב לצאת והלז כפחדו לא הסס ויצא. מאד נקבה את לבי העובדה שנפרדנו בטינה קלה... טשהו מיוחד היה בסגנון כתיבתו. הוא היה כותב כסגיאאות כתיב אך אהב לכתב סכתכים רשמיים וחצי רשמיים אלי וכן לחבר שירים החרוזים בקסי בהתאם למנגינה מסוימת. בשיחות טלפוניות היה מגניב את הידיעות בתוך סבך ספורים כך שטום מזזורה לא היתה יכולה לבור את הסוך מן הכר. פעם גלה כסקרה מה הטלפון של ביהח"ר הערבי למסמרים ליד עשרות. מאז היה בטלפן לסם כערבי כדי לברר אם המסורעים שלנו הגיעו או יצאו לעשרות... ששלמה יהרג בתאונה או ימות ציבילי זאת לא העליתי סגולם. לשלמה היתה יאה נפילת גבורים - נפילות תמות נפטי ואף זאת סנע סכנו הגורל העור.

צדוק היה טמס אחר לגמרי. חדש למחצה בפלוגה. שקט טאד עגפוט לעתיד תכופות. נוסא בשקט כאבו, משפחתו נדדה מיכין משה. וגייטו נהרג. הוא עסק בענייני מכניקה. בשעתו טרח והכין לצרכי יוני הדאר שסללו בהם זמן מה טבעות רגל למכתבים. אחר כך ספר לי פעם על המצאת כדור בליסטי ומכשיר לזריקת רמונים מהשורין. זמן רב בקס חופשה מטני כדי להטילים את המטנס. דחיתי את הדבר. שלחתיו לנחקים. בסופו של דבר התתי לו 4 ימי חפס. באותו בקר בו נהרג היתה חופשתו צריכה להתחיל.

בצהרים יצאנו ללוייה דואגים למצועים. מספר מצועי הפלוגה השוכבים בכתי חולים הגיע ל-10 המספר הגבוה ביותר בפלוגה. אחה"צ הוטל עלי להוציא כלילה פארב לסביבת המסורין החפוף. קודם אמנם הייתי צריך להכין טכת נגר קטפון אך ברגע האחרון חונת הדבר. טוב פעט נעשה הכל באחור נבלילה יצא מרדכי ו. עם מחלקה ו-2 מכשירי אלווט במכונה לבנין בק"מ 4. יצאתי בעקבותיו לבנין ובטרם הגעתי שמעתי יריות החלה מבוכה, ובקוטי הסתלטתי עליה. הדח"ח שמסרתי למטה מצורף. היתה זו חויה למרות כל המאמץ הכביר לראות את הנוף הנהדר את כרי מעשב שטבעות הסתוקקתי לווס להתפרקד בין מרחים על אף חסר המים, ולקלל את מטה הגדוד שחשבתי כי הפקירנו ללא כזון וציוד. נפגשתי עם המלמחניקים שתפסו את המסלט בק"מ 5 ושעזבו אחי"כ לכבוש דיר יסין.

לפחרת יום שסי החל אצ"ל פ ולחי בכבבס דיר יסין. נתבקסנו להגיס עזרה. הודעתי אז לחברה כי זוהי פעולת הנקסה הגדולה ביותר שלנו בהם - להגיס להם עזרה נוסף על התחמוסת שנתנו יותר מוקדם. גם בערב לא נתנו לי מנוחה יצאתי כפטרול לדרך בין עין כארם וקאלוניה כדי להכין מקוש עם שחר. חפסנו את הדרך זמן רב ולא מצאנוה. בדרך אמנם ירו עלינו קצת אך לאנסיח סב קצת הבטחון העצמי כשראו איך חצינו כמה ק"מ לסטחי האויב מבלי לפגס בהתנגדות. בכלל נראה לי כי רוח החילים נפלה מאז פקרה ה-16 לגמרי. הקרב בדרך לעטרות הוה טכת מות נפטית עבורנו היאיאה לעין כארם אם כי גלתה כי אין דרך מכוניות טעין כארם לקאלוניה ולפיכך בוטל בגללה הכק"ט חשלה את עז רוחם של האנסיים ועודדה אותם במקצת.

ביום שסי נודע כי עבדול קאדר אל חוסיני נהרג בקסטל ע"י אנטי פלוגה א' שלמחרת נסוגו מן המקום והפקירו לערבים. פלוגה זו עמדה בקרבות טבוע ימים ולא היתה יחידה להחליף אותם מרב תשישות נהרגו רבים בדרך וכספר הנעדרים גדול עוד עתה.

מוטקה ויעקב עלמן חזרו כי לארזה וטי לקרית ענבים. מאיר כרסוול הרב ספל סהרג את עבדול קאדר נהרג אח"כ בנסיגה. גם מאיר עבר אתי בימים שהכסה הצטופף בבית הבריאות סטראוס. לכתחילה היה מדריך ספורט שמוטי אחר כך הסך לרב סכל והצליח טאד בתפקיד. בליל שסי כבס הפלמ"ח את הקסטל סנית. נודע לי אח"כ כי בין ההרוגים ט"פ נחום אריאלי. לא הכרתיו אך שמעתי עליו לפני כחדס שאורה - זו שעמה הלכתי כל הסנה החולפת מבלי לאהם ושכזבתי אותה קסות גם בפגישה האחרונה בקפה קורזו כסהעכידה לפני טאלה ברורה כן או לא - התארסה עמו. אחר הטות נודע לי כי הם התחתנו לפני כטבועים. מטכנה כזאת... האמנם אין בזה מסגה להתחתן בזמנים כאלה ואולי דוקא ההחך - אכול וחתה כי סחר בטות. בזה הרגע התגלגל לידי מכתבה האחרון אלי רק עתה הוה נראה לי באור חדס יפה.

ביום טיטי אחה"צ היה כפגס של הטט"ז עם מפקדי פלוגות. הוה נתן הרבה "ציונות" אך גלה תקיפות שמתפעלתי מטנה.

בשבת - אין חופשה. אחה"צ הכנות לפקוד דרך עין כארס פלווה -
פעולת "גפן". בערב הרעשת תותחים ערבית על גבעת שאול. הפחלקה שלנו
רזרבה לבית הכרם. הציבילים בגבעת שאול נפלטים - זהו קהלך ישראל צבור
אכולי פניקה "ערף" הבוגד ופכשיל את "החזית".
אתמול הכנות ל"גפן" קשיים עד הרגע האחרון בגלל מחסור באנשים.
שינה חשופה. קיפה ב-02.00 יציאה לבית וגן ומשם לשטח ליד משלש הפארק
נתקלים במזקף ערבי - אנו חוזרים לפיכך לבסיס.
עיפות אופפת אותי ואת השאר. אני ישן קצת. מסחק שנים בערב שיחה
טובה עם המפייס והמכייס שעתה ארגנתיים מחדש בדטה לי שהעסק מתחיל לדפס.
ועתה לילה טוב.

עריכת הכוחות למעולה קלסון

מכונות - יעקב נ"מ
גבריאל מרכוס מ"כ

1. רוברט קרפציק
2. יוחנן מרגונינסקי

- דניאל שפיזנהנלר מ"כ
1. נובורוצקי מרדכי
2. לוי משה

מרגמות - צבי מ"מ

- אריה שוויקי מ"כ
1. זאב מנדלסון
2. סימני אליעזר
3. לוי משה

- יצחק וייס מ"כ
1. רב שוור
2. פרקש שמואל
3. פישר אברהם

בזרבה

1. ישעיהו קולדרה
2. רסאלי רבי
3. צדוק עטאר
4. ניסים עכנה
5. אפרים מזרחי
6. ולדמא חייט
7. מרגליה פנחס
8. בן-ציון בורכוב
9. משה נח

גטו / לו' א'

102 - 102

א"מ

דוידקה

שמואל פיטרמן מ"כ

1. ~~צחמני סלמה קינאי ויץ~~
2. צחמני מימון

אורי אבן טוב מ"כ

1. חסדאי חביב
2. ~~מקובטקי ברוך אל~~

פיאט

ישראל אליהו מ"כ

1. יוסף גוזלן
2. לוי שמעון

אביב שנאור מ"כ

1. נחמן אבהם
2. אוא ציון אליהו

אחאצ
חבלנים

ח ל

צדוק מ"כ

- אברהם בן משה
- ניסים אבוטבול
- בנימין מזרחי

נון חדר

- אברהם טסטה
- בן-ציון זופניק

נשלתי את הפקוד שליחתי מכסיר אלחוט אחד אל אריה אבישר והצלחתי להשיב את המחלקה לחלוקה של שתי כתות.

בכתה שהייתה עמי לא היה כל מקלע בכתה השניה היה מקלע ללא מחסניות. הכתה שיצאתי עמה התחילה באגוף טסמאל כך שהגענו למסלע שעל גוש הבתים. האנשים גלו בורות באמון פרט של הליכה בשורה, התפקדות לילה והבטחת מסלטים. לאט לאט הסתלטתי על העסק כ-50 מטר לפני הבתים ראיתי שהערבים מתרכזים ליד מזלג הדרך למת איכסה ומנסים לגרר עם את מכונית המשא שלנו. פתחנו באש כלפיהם ומיד התפזרו כלם. את גוש הבתים שהרנו סלב אחר סלב עד שהסתלטנו על כולו והצבנו הגנה היקפית.

הכתה השניה בפקוד אריה אבישר היתה כל הזמן פרוחקת מאתנו ורק אחר כבוס גוש הבתים הצליחה להצטרף אלינו. ארגנתי הגנה היקפית והתקשרתי עם העיר ומסרתי דיווח על המצב.

נתברר ששנים נעדרים אחייכ הוברר כי אחד חזר עם הטכסי שבא אתי. הנעדר הוא אהרן בן שאול מפלוגה ג'.

כ"כ היו חסרים 1 מקלע ברן, מחסניות ברן ו-2 רובים 14 סטן שהושארו ע"י ההרוג (רובה), יצחק שינדלר - פלוגה מסייעת (מקלע), מ"כ אברהם סלר - פלוגה א' (סטן), שמעון אבוטבול - פלוגה ג' (1 רובה).

הושארו במכונית כמה סמיכות ותרמילים.

האנשים היו עיפים בכ"ז קימנו שמירה. דרשתי מחסניות ברן וביחוד מים ואכל והזכרתי כי האנשים שיצאו עבדו בלילה הקודם באספקת תחמוסת לסובא וביום בלוי שירות לאוניברסיטה ותלפיות.

בשעה 02.00 הובאו מחסניות ברן ומעט מים. בבקר הוצאה הבטחה. מכונית הגרירה הגיעה באחור. אנשי עבדו עמה כ-3 שעות תחת אש צליפות לבסוף נתברר כי אין הכבל מספיק בארכו. מכונית הגרירה חזרה העירה. שליחתי פטרול - טפי הוראת עשהאל - כדי לברר היכן מכונית המשא שלנו ולא מצאתי דבר.

ארוחת בקר הובאה רק בשעות אחה"צ והדבר עודד במקצת את הרוחות במיוחד המים. חשם רע עשתה על האנשים העובדה שכל דאגה לא הורגשה כלפיהם וציוד ומים באו באיחור.

העירו על כך שקצין התכנון בא לבקור קצר ולא הביא דבר לאנשים אפילו סגריות. האנשים היו תשושים וחלושים ביותר.

מסעות הבקר לא עבד מכסיר האלחוט השני.

אח"צ הגיע גורר שני אך אנשים התיאסו במהרה ואז קבלתי הוראה לקבוע סדורים לפצוץ המכונית. הדבר בוצע בשעה 18.30.

זכום: א. אבידות אדם 1 נעדר - אהרן בן שאול.

1 מכונית משא

1 מקלע ברן

1 מטן

2 רובים.

ב. יש להחזיק את גוש הכנינים והמטלטל שלידו כבטיח קבץ. כבטיח זה יש ליתוח כל 6 ק"מ של הדרך, וכן כח להפעלה נגד בית היכסה. הכבטיח כבטיח קבץ זה המטלטל לנבי טטואל בית היכסה בית סולק וכו'. נראה לי כי כח של כחלמה יחזיק ביקום באופן עטמאי. (ער לקיחה באטבון של כבטיח וכוטטות) מדורי אטמקה קלים ובניני שבון קיימים. כרך בכבטיח כבטיח.

ג. מהמפקדים גלו אברהם הרלינג ואריה סייקיי ערות והכטיינות. אריה אביסר אינו כטוגל לדעתי להנהיג יחידה צבאית בטדה. אין לו ידיקה אלכבטרת כחוס זה. מדרכי וגר היה חלס. האלחוטאית האטיינו.

ד. האנשים היו עיפית אך גלו הדרך כלל יכולת. נכרו לקויים רבים כנהוג כנה בשדה. בדיקת עצמים חטודים, תפיסת בית ובכלל "אמון הכתה". ה. צבי מודה טאם כי הענין היה מסתדר יפה לו לא התקרבה ככונית הטטא יותר מדי לאוביקט הרי לא לקחתי כמעט באטבון טיהיה כחרכ ערבי בביתן. אנטינו היו בבנין זה כל היום והפטרות כזאת בכלל לא עלתה במחוי. ו. יש לעטות לחבא כל טאמץ למען לא יומקרו אנשים ללא שכל ומים

דוגית היום.

21.00

טומה.

8.4.48

20.2.48 יום ששי. סו"ס קבלתי חפש. יותר נכון נטלתי לעצמי. מעטרי כמפקד פלוגה קשה שבעתיים מבחינה זו וחחלטה לפרט ולצאת ל-24 שעות מהעבודה הנוצרת כמות כחשקרת הענינים. בכיו דאגתי לסדורים עם שאר קציני המטה ליציאתי. עתה יושב אני בחדרי לבוש בגדי שבת ונהנה טחיות הערב - אפסטיה, ארוחה דשנה סאינה נאכלת כחטיפה, ומוטיקה טובה - הקונצרט הרביעי לפסנתר של כטגזכן. אמס היתה במוסד מסיבת סיום - יותר נכון מסבת פרוקס - אחד אחד אנו עוזבים את המוסד פורשים בחשאי לתפקידים מלחמתיים או מלחמתיים לפחצה עד אשר נקרא ביוני - יולי לשרות המדינה. אשר לי אכול ספקות אני אם יהיה בי העוז אז להיהמך למסרדניק פשוט אולם דיה לצרה בשעתה.

היתה אוריה מיוחדת אמס. המלגנו לעבר. בין הנוכחים היה ארה'לה שבא מת"א עם קולונל יהודי מהצבא האמריקאי. אדם נחמד וחביב שידע להתחבב על כולם והתפעל כתינוק מספורי על פלוגתי. מסירי הפלמ"ח מרקודינו וכיו"ב. היה זה אדם שלחם באסיה ואירופה. יד ימינם של מצביאים גדולים והוא נותן כיום את חלקו למאבקנו. האוריה כאמור היתה נפלאה. אטמוספירה שונה משהו המזכיר את העבר המופלא של נשף פורים. עת הוטל עזר ואנו קימנו את הנספיה על אף הכל.

שוחחתי עם לבבי על המצב הפוליטי. מוזר בסערת המלחמה חלפו כל ספקותי, לי נדמה כאילו הנצחון הצבאי והמדיני הוא דבר בטוח ביותר. כשקראתי היום את העתון כולו מאלף עד תו - דבר שלא זכיתי לעשותו רבות לאחרונה - עקבתי בהתענינות אחר המאבק בין בוויין והחוג של מיניסטריין החוץ האמריקני הסוקל בפס, דולרים אינטרסים ובין המעוש התומך בנו בין אם מהכרה בצדקתנו ובין אם מרדיפה אחר קולות ומצביעים לקראת הבחירות הקרובות. הבטחון השמיר בנצחון מזכיר לי את תחושתי במלחמה העולמית האחרונה. גם אז מוזרים היו לי המקפוקים שהובעו פה ושם בקשר לנצחון. לי ברור היה תמיד שהנצחון לבנות הברית יהיה. נדמה לי שיש בכך גם סימן למלחמתנו זו.

העבודה היתה היום סגרתית, שוב רכוז עניני הנשק וסכום העברות כלים מבסיס לבסיס. הסלוקר הצעיר שלי רכז סו"ס את הנסק לפי החלוקה החדשה ואם כי הפלוגה נחשבת לפלוגה עסירה בנדון הרי מצבנו די עלוב - בכל אופן רחוק מלהסביע רצון.

אמס סוכם במטה הגדוד שיש לחסל את בית המופתי. אני ומחלקת הרזרבה נהא המבצעים. בסעתי מיד להר והצצתי מן המסורין ע"מ לראות יפה את הסטו. לא ראיתי הרבה כי נורו כמה יריות על המכונית. מלמעלה יכולתי בעזרת מסקפת להאג לבדוק יפה את השטח ולפין תכנית פעולה אפשרית ומתקבלת על הדעת. נראה לי שהעקרון מכרח להיות זה של חדירה שקטה ודבר כזה אפשרי רק בלילה חשוך ואילו אנו צועדים לקראת ירח מלא.

בקשר לפעולה קבעתי עם קצין ההדרכה תרגולת מיוחדת. היא היתה צריכה להתקיים מחר אך תידחה כודאי בגלל "מצב הכן" שהוטל ממחר בבקר עד הצהריים.

מקרה מענין ארע לי היום כאשר פסקתי דינו של אחד מאנשי לבטול חפשה על אשר יצא מהבסיס ע"מ להחליף את בעליו במחסן ללא נטילת רשות. הוא הודיע כי לא יקבל את פסק הדין. הרכצתי בו קצת ציונות וחטברתי לו שכל הליכה ללא רשות מבסיס מחבלת ביכלת הפעולה שלנו ולפיכך כל יציאה וגם מוצדקת אך ללא רשות תחשב כפסע. האדם יצא ואני לבי כבד עלי. אחה"צ הופיע ובקס רשות להתיצב לפני ע"מ להתנצל ולחזור בו מדבריו. לחצתי את ידו ושמחתי על כך.

בעקבות סיורי אתמול לבסיס מתאים לחבלנים גליתי בבית ערבי 3 ארונות קבלתי רשות ממפקד הגדוד לקחתם. שלחתי את אוטו המשא ו-5 אנשים. ארון אחד טוב חובא אלי. 2 נשלחו למטה הגדוד. מובן שהכל דורש תקן די יסודי.

23.2.48 מוצב. בשבת כשקמתי מאוחר. אכלתי במטה ושמעתי שפע של מוסיקה טוב גבר כי האקורד הסנטימנטלי שדוכא, בימי הפעילות השוטפת. הרהרתי על "דרך גבר בעלמה". עוד כמה ימים קדם לכן חזרתי וטענתי כי נסואים בעת כזאת אינם אלא מעשה מסובח. אוי לו לבחור המסאיר אלמנה מעירה מבלי לחשב על עתידה היא... דווקא עתה הרגשתי צרך בטישהי הרגשתי צרך ב"את". יתכן והדבר נתעורר מתוך אנוכיות ואולי לא הן גם הנערה עורגת כמוני למישהו ל"אתה" שלה... מחשבות אלו רק הגבירו כי את הרגשת הבדידות ואת הערגה לנעלמה שעד כה הופיעה לי בדמויות רכות אך אף פעם לא בדמות שחשבת.

מועדון המגויסים המה במוצאי שבת. קדמה לכך פגישה עם יעקב המ"מ חהדס שלי ויחיאל האפסנאי. הייתי מארחם לארוחת הערב ושמחתי להזדמנות שנתנה לי לחזק את קשרי עם גם בנסבות פרטיות יותר. במועדון פגשתי מכרים ומכרות רבים. אך עם סיום הערב מצאתי עצמי מרותק אצל עליזה רעוטי מילדות. מאז נהרג אחיה שלי בין ה-35 כמעט ולא ראיתי. יום לאחר המקרה פגשתי והתרשמתי עמוקות מיציבות אפיה. אף דמעה לא זלגה ממני. וכשאלתני איך אפשר להגיע לכפר עציון ואני התחמקתי הסבירה כמתנצלת כי רוצה היא לקחת את הכלבה של שאול שנשארה שם. גם הפעם דברה על שלי, מאז המקרה חדלה ללוות שירות והיא עובדת בעיר. בפסטומה והנה מסכתני...

יום הראשון. נפתח בהתנקשות בריטית במרכז העיר. 3 מכוניות צבאיות שעונות חמרי נפץ הרסו כמה בנינים במרכז העיר. הבתים ברדיוס של חצי קילומטר נזוקו כהלכה. מספר ההרוגים שהוצאו מתחת למפולת גדל מרגע לרגע וקהל רב שמלא את הרחובות עוד הכביד על עבודת ההצלה. הבחורים שלי רתחו מכעס ושאפו נקמה וכשבצהרים קבלתי הוראה להסמ"ד בריטים שיתקיפו יהודים היתה הרוחה אך האנשים נשארו רחוקים מספוק. כל הלילה נמשכו עבודות ההצלה. את מספר ההרוגים קובעים כבר ב-50 איש לפחות.

אני, לבי כבר התאכז. כמעט ולא הגבתי על הדבר. קבלתי הכל בשקט גמור ושבתי למאמץ המכופל. סדר היום לזוי במשורין לעשרות ע"י חלק מאנשי. נסיון רדיפה אחר המשורין המסטרתי שהביא את מכוניות התפת לר' בן יהודה שלא בוצע בגלל חששים צבאיים מקיפים. בלילה רעמה העיר מהד היריות. הבריטים עזבו את תחנת מחנה יהודה.

היום עבדתי בקטר לפעולת "כרמל".

28.2 פעולת "כרמל" היא כבר מאחורינו. סכום אכדוטינו 2 הרוגים ו-2 פצועים. גבהכנות לפעולה - השירה לבסיס היציאה - ו-7 פצועים בפעולה עצמה, אכדות האויב כ-35 הרוגים 5 בתים הרוסים. נצחוננו הפסיכולוגי - חדרנו לשכונה ערבית מבוצרת יצאנו ללא אכדות.

פעולת "כרמל" שבוצעה נכד שכ' ואדי ג'וז חגדול וואדי ג'וז הקטן היתה אפינית לתנאי העבודה שלנו. היה צרך קדם כל לרכז כח ועצמת נסק מתאימים. הכח הרגלי נאסף מפלוגה ג' שסימה זה עתה תקופת אימונים ממסכת. המח הסקצוי נאסף מפלוגתי - חבלנים חובשים רגמים ומכונאים. כדי לאפשר רכוז של פלוגה ג' נשלחו מפלוגה ה' אנשים לנוה יעקב ועשרות ומסנו כתה לעשרות.

במשך כל יום שלישי נסעו המסוריינים שלנו הובילו את האנשים לבסיס באוניברסיטה רוכז חגור, מעון ומשורין מיוחד עמד להסות הנשקים שאספו את הנשק בבסיסים השונים ע"מ להעבירו אלינו. משורין זה יצא בשעה שהחלה חשכה, הותקף בסיך ג'ראח ונחסם בדרכו ע"י מכונית משא ערבית. הנחורים שם לחמו כשעה וחצי ורק אז, בא לשם משורין שלנו ועליו עלו 2 בחורים. אח"כ ירד משורין שני שלנו ובנסותו להעביר את חפצו נאסרו אנשיו. מצב רוחי למעלה היה אז איום. במכונית שנאמר עליה כי נשרפת היא היתה מכונית יריח כבדה - בראונינג. כמה מקלעי ברן וכן רובים וסמנים היו 11 בחורים שנאסרו. מזוינים שנאסרו. אך אחר כרבע שעה שוחררו כלם ואף הנשק שבמכונית הוחזר להם חוץ מכמה סמנים וברן. מוכן שנערב כבר לא התקיימה הפעולה בגלל העובדה שלא כל הנשק רוכז שהאלחוטאים טרם הועברו. אלה הגיעו רק למחרת (2 מהם נפצעו קשה מכדור שחדר שריון) כך שהתכנות ליציאה נסתימו רק מאוחר בערב כי כמה מאנשינו שירדו העירה ע"מ להביא עוד נשק היו נאלצים לחזר ברגל דרך סנהדריה והגיעו מאוחר למדי.

רק בשעה 12.00 יכלו המחלקות להתפקד. היה זה נהדר לראות את כלם חבוסי כובעי פלדה חגורים ומזוינים. התכנית היתה לצאת בשעה 02.00 2 מחלקות היו צריכות לפרך לשרונה הערבית זו של נעם בערף וזו שלי בחזית. מחלקה אחת היתה צריכה לכבש את ואדי ג'וז הקטן ומחלקת נשק כבד הרעיסה את הססה מלמעלה. לרשות כל מחלקה היו שני חבלנים, שני חובסים ושני אלחוטאים. עם יציאתנו נפגע חבלן אחד מכדור עצמי. אור הירח היה מלא ואנו התגלנו עוד ממרחק רב. כשנפתחה עלי אש רצינית לא יכולתי לעשות את האגוף שמאלה בגלל המאסף של מחלקה 2. פרסתי את המחלקה וירדתי בקפיצות למטה אך זה היה מדרון תלול ביותר. האש היתה רצינית והחלטתי להתארגן במקום ע"מ לרתק את האויב ולסיע לנעם בהתפרצותו. נעם שהספיק בינתיים לעשות את האגוף הצליח לחדר פנימה ופוצץ כמה בתים. אצלי החל מספר הנפגעים לגדל כי יצא לי להיות מול סור הבתים שכונתי היתה - אותי ע"י אגוף שמאלה. בטור זה פעלו כ-8 רובאים ומקלע אולם כ-400 מ' בערף הכפר פעלה מכונית יריח כבדה והיא עשתה סמות בי ובאנשי. מספר הפצועים הגיע אח"כ עד 7. מיכ אחד נפצע בידו מיד בהתחלה. אחד נפצע והחובש מסר לי כי הוא ימות. שלחתי אותה באלונקה ופתחתי באש מקלעים כדי שיגיע למעלה עקבתי במתיחות אחר שני נוסאי האלונקה שצעדו לאסם במדרון התלול. הם נראו כסילוואטות של בובות הסופקות לכל.

בעצם שכיבה זו תחת אש רק הגבירה את הרגשת "הלא אכפת" שלי. ראיתי מסביבי נפגעים דוקא מכין אלה שחזרו לנוע ושכבו יפה ואילו אני התרוצצתי מכל עבר, החובשים רצו מבלי לחשוש והגיסו עזרה. החכלן שלמה היה אמיץ ונועז כחמיד. כשבקוק מולוטוב אחד נפגע מכדור והתלקח נסה לכבותו עם אלונקה אך מיד נסוג.

בינתיים נעם פוצץ כמה בתים. השפנדאו עבד, הסחר החל לעלות. האלחוט שלי קולקל וכסלא הצלחתי להתקשר מקולות עם נעם התחלתי בנסיגה תקשה כשהמכות של האויב רודפת אחרינו. קרה ועברנו בשטח סידי ולאור הסחר העולה כמעט וחיינו גלויים לגמרי. הפצועים רובם נפגעים בידים וברגלים התקדמו אתנו וכך הגענו לחורשה שליד ג'וז הקטנה. עם סובנו לאוניברסיטה החלו בצליפות אלינו ומובן שאנו עניננו באש.

סארית היום הוקדשה לעזרה לאוניברסיטה, לביקורים בכית החולים אצל הפצועים שלנו. ובע

ובערב בבקור אצל בת שבע בכיחיים בחר.

אתמול בצהריים הגיעו סו"ס שלטת המסורונים ירדנו והתחלנו בהורדת הנשק. אח"כ חזרנו שנית והעברנו את שאר החכריה. בסיך ג'ראח היתה נגדנו אש רצינית. כדור אחד כמעט ועבר את חשיון על ידי וכולם אפרו לי שנצלתי בנס. בדרך כלל היתה זו פעולה לא רעה לגבי ההתחלה. נראה לי שהאויב פחות מאורגן מכפי שחשבנו ויש באפשרותנו להכות בו היטב.

נעם ו-16 מאנשי ביניהם מפקדים מחוננים כשוקה, אסר, קוטי ויהושע נהרגו הבקר. מאות ערבים כתרו אותם כשנטווגו טפעולה על תחבורה ערבית בכביש רמאללה - לטרון ע"י הכפר ביתונית. מתברר כי בנסיגה שנערכה כבר לאור היום הוזעקה תגבורת ערבית בטכוניות מרמאללה ויחד עם הרודפים מביתונית, רפת וכפר עקב כתרה את חברינו. היתה גם יחידה מובחרת מאנשינו בחורים אמיצים בעלי נטיון קרבי כקוטי אשרקה ויהושע ומוקה.

אמה כשישכנו במסבת קורס המדריכות היה צבי עצבני ביותר. כמה פעמים הביע את חששו לגורלה של יחידה זו. האנשים יצאו לפעולה לטי הוראה של מפקד המחוז בהתאם להוראות מהמטה הכללי ואילו מטה המפקד הגדוד חזר וסען כי לאור הידיעות על רכוז כנוסיות ליד רמאללה יס לדחות פעולה זו. מאנשי המושב חשו לעיר להסיג את בטול הפעולה אך הכל היה כאוחר. ידיעה ממפקד הגדוד (ללא רשות המ"ז) הרשתה לנעם לדחות את הפעולה אך האלחוט לא פעל.

נעם עצמו הבין כנראה שיש לבטל או לדחות את הפעולה. אך מאז כסלון פעולתו על בית הסופתי והמוקס ליד נוה יעקב בערה בו תשוקה להצליח להכות באויב תשוקה זו אמביציה זו היא שעמדה לו בפרצו עם מחלקה זו לואדי ג'וז ורצון עז זה פעל גם הפעם.

הבקר כשרק באתי ממטה הגדוד נודע לי כבר הדבר. טיד הזעקתי את אנשי בין רגע היה מוכן החגור עם אנשי. אולם עד שבאו שאר האנשים חלפו כסעתים. אח"כ באו חבורה של נוטרים 4-לפפה ופלכחניקים. באנו ולאחר כמה דקות הגיעה הידיעה שהאבא העביר את גויות 17 נרצחים ל"הדסה".

בינתיים אנו מחכים כאן. שלחנו את הנוטרים והמלמ"ח ואיציק יביא אסור לפעולה על רפת יחד עם נסק ותגבורת. בין הנהרגים היה נתן פרלמן שעבד בסרות הסדור ואח"כ ב"קול המגן" הוא יצא ע"מ לאסף חמר לסדור.

קוטי היה בחור חמד בא יחידי מהולנד סט נסארו הוריו הזקנים. את כל המלחמה הצליח להעביר ללא פגיעה. כאן בארץ התמצא יפה בענינים לסד כהר עברית. פעל יפה ברוסמה ובאותו ערב סלפני ואדי ג'וז ידע להסתדר יפה כשחש לעזרת המסורין שנשרף. הוא התנהג כאמץ חט מיד למכונית הנוערת והחל להעביר את הנסק וכשנתמס ידע להסתדר ולהסיע תרוץ יפה שהוא מאנשי "הדסה".

אסר חזר בסבועות האחרונים אחר יפהלה אחותה של טובה סוקולוב. הוא היה בחור סמך בערבים הראשונים לעסות את הפטרול סנהגנו לעסות מבית ישראל לאוניברסיטה. אח"כ הסתפסף יפה והיה מפקד טוב הכרתיו עוד מהמסע ל"מצדה". במוצאי שבת כשנפגסנו בסנורה התפאר איך חיפה'לה הצה לכדיא לברר אם הוא בין הנפגעים בואדי ג'וז והוא שמח מאד שכ"כ דאגו לו. כלם התלוצצו על חצי הבית שהוא רצה לרשת והציע לי את חצי הבית השני. את יהושע כמעט ולא הכרתי. הוא היה אחד מהחבורה של עובדי הר הצופים שמסנה יצאו ג'ומע, יעקב ורוזבלסקי צבי לבנון ויהושע. מוקה נמצא לפני כמה זמן סכדור אקדה עצמי. היה תלמיד הטכניון והצטרף לפלוגה ג'.

3 בחורים הצליחו להכלט.

בינתיים אנו מחכים לתשובה סן' העיר. מצב הרוח מטטר קמעה קמעה. 23.00 הלילה לא נצא לרפת. לא נצא לשום מקום מלבד אמבוס ססטק אם יתקייח בג'ל הג'ים יתיוץ.

הצלהתי לסדר את חג'מאעה בשכון לא רע. לפנות ערב לא היה לחם וכל אדם קבל סלט ופרוסת לחם אחת בלבד. אני קבלתי פקוד לייבא אצל אחד מאנשי המושב אך אני בוס כמעט לישון מה בשעה טרוב החבריה ישנים בתנאים גרועים. אני מנסה להרגיע את עצמי ששנים רבות קדט לכן התעניתי והס לא עברו כל מאמץ ופעמט.

בשעות בין הערבים התגלגלה באחד החדרים סיחה בין כמה מהבחורים וביני התחלנו בסכום מרשת חפזים ועברנו לנוסאים רבים אחרים. חסתי הישב בצדך בסיחות מלוגתיות ואין טעם לאערך סיחה אחת כזאת בימים הקרובים. אני מהרהר שתה שכטובנו אדאג לכך שחתובשות וכובעי הפלדה יטארו בידינו כך שלכל אדם יהי הגור אישי...

בין ההרוגים היה נתן מרלמן שנשלח להיות כתב וסופר פעולה זו. ידעיים לפני כן שוחחתי עם טוביה עורך עתון המלוגה ותבעתי סכנו שיעבר מבסיס לבסיס ויכתב מפי אלה שלא נחזנו בעט סופר את מרשת הקרבות, לזוי הסיירות וההבטחה.

הביא כדוגמה את הספר "אנשי פנמילוב" וצינתי כי רק בהעלותו את הדברים בכתב עטה סרות לצבור הקוראים לא פחות מן הסרות טעשה פנפילוב לשבא האדום.

נזכרתי הרגע בפסקה מספר זה בטעמו נראתה לעיני פסתית טדי: "הסופר, הראית איך יוצאים אנשינו לקרב?". נזכרתי בטעמו זה עקב מארע שחל הערב. בדרך כלל טסים אנשי - ביחוד החבלנים אלי קרב. באיזה טכחה יוצאים הם לפעולות - וזה לאחר שכל אחד מהם נתנסה כבר בפעולות רבות בחדשים האחרונים. באיזה הרגשת בטחון עולים הם 4 - 3 פעמים ביום למסורנים הנוסעים בדרכים. הכל הולכים לקראת העתיד והנעלם ללא פחד והסוס. הערב נסו אחדים להסתמט כצאת למארכ. כמה מהם באו בתרוצים. אכן. כשמדובר בפעולות ללא סכוי קרב, חד גוניות מסעפמות אז נרגנים הם ורוטנים. כמה רתחו ורטנו בטעה שהיו סומרים בסוכנות.

שכחתי לרשם קדם שכל התחבורה לשכון - הדסה ועטרות הופקדה בידי. זוהי לדעתי עבודה מעניבת אם כי לא מושכת את כל האנשים. סודר סדר חדט לבחק בבסיס. לכל כלי יש וו ולידו מספר כך שכטעה שבלקח נסק שהוא, ידוע מה בלקח. בקרתי את חלמה אבלס הפאוע מצב רוחו טוב למדי.

6.3.48 שוב פעם חמש שבת. אפשר לסכם את השבוע. על פרשת עשרות כתבתי עוד על פסות נייר בעת שהייתי בעטרות. הלוי תתקיים מחר. בינתיים מנסה "קול המגן" ומודעות הגדודים ליצר רשם כאילו ה-17 נפלו במאבק על התחבורה העברית. כתבתי על כך מכתב אישי למפקד הגדוד. עלינו להרגיל את אנשינו ואת המונינים להתאמת לחכמה כי אין פעולות צבאיות עשירות נצחון בלבד. הכשלון והמפלה גם הם בלתי נמנעים. במקרה זה היתה זו פעולת התקפה יזומה שלנו שנכשלה אין ספק שמחר מחדתיים ידע כל הצבור על כך כמס כשם שיודעים זאת כבר מרבית אנשינו. התתכן תוצאה אחרת אחיכ כאשר התאמצת התערערו האמון ב"קול המגן". חנוכל לצפות בעתיד ליחס טוב יותר אלינו מאשר ללשכת המודיעין הממשלתית הידועה לגנאי בסתן אינפורמציה מסולפת. עלינו לדעת כי המערכה תחזק ותקשה ולא נתגבר עליה עיי זריקות ניהומין מפוקפקות עיי חסול גופנו עיי עצם המכות.

היומיים בעטרות היו לגבי שוב סיבה לכפר ללולים לרפתות. בני המושב התפעלו כלילה מן הקרב הקטן שהיה לפליים שלהם שיצא לחפות על הנסיגה. היה זה נסיון האס הראסון שלהם והם לא חדלו מלספר עליו. המושבניקים הצעירים הללו המשופמים והבריאים אך הנאיבים הזכירו לי את חברי ממושב קטן אחר - בני מושב בן סמן שגם אליהם נתודעתי באמצעות הארגון. אותו חמר אכרי שברוך בו כל עם ושאצלנו אם כי קטן הוא ממספרו היחסי והמחלס מצטיין הוא ברמת השכלתו ובהכרתו הערה.

השבוע עבדו אנשי בשירות. ביחוד שירות לאוניברסיטה ועטרות. ביום בו נסעה השירה הדו שכויעית שלנו - להר טוב הפעם יצאן ב-03.00 וחזרו כבר כערך ב-08.00. אדם אחד נמצע בדרך חזרה.

הר טוב הוא אחת החוליות הקשות במחוז ירושלים. תושביה עזבוה עוד בראשית המלחמה ומחוץ ל-8 בני המקום שלחנו לשם עוד כ-80 איש. כבר עם תחילת הגיוס שלחתי לשם מאנשי - אז נסעו כלם עדיין ב-2 מכוניות שכסי בלווי אקדח או סטן והגיעו בשלום. כעבור זמן מה היו צריכים לבוא לשם אנשי פלוגה א' הם נסעו עדיין באוטובוס פתוח ולווי טנדר נוטרים בתקלו במארב 2 קימ מבאב אל ואד והיו 4 שעות בקרב עד שחש צכא לעזרתם.

עם תחילת היריות שנורו ממרחק כ-100 מטרים נפגע חבר אחד והשאר החלו לזחל. למזלם מצאו שם גשר נמוך ותחתיו התרכזו הערכים לא העיזו להתקרב כי 6 הרובים והמקלע של הנוטרים סנעו זאת מהם. יצאו 2 קבוצות לכביש אחת בת 7 אנשים ואחת בת 3 אנשים מכל אחת נהרג אחד וכך נודע מדבר בירוסלים ובלטרון. אחר 4 שעות חס הצבא ופזר את המתקיפים שסכלו אכדות מה.

מאז החלו לארגן שיירות לילה. עלי הוטל לארגן שיירה כזאת עיי להעביר מזון ומחלקה מתיא למקום. ילאה עלי לספר איך מארגנים שיירה. בפעם הראשונה התרוצצתי הרבה שעות עד שקבלתי את המסוריינים, וסדרתי את העברת הנשק. ארגנתי את ההבטחה והעמסתי את הנשק על מכונית חמטא את המסען הדרוס. בסוצא לקחנו לווי של נוטרים ואולם עם היציאה נשארה המכונית המסורינת שלנו שבה הייתי אני ושהיתה האחרונה בשיירה תקועה והמכוניות שלפנינו לא הרגישו בדבר אלא מאוחר ביותר. נסיתי לטובב את המכונית. משראיתי שדבר זה בלתי אפשרי הצבתי את האנשים בהבטחה עיי לצפות למכוניות בשוכן. בקולוניה הכטר שמטול חששו כנראה מהדבר ומתחו עלינו כאש שבעקבותיה נסוגתי לארזה. בשעה 01.00 כערך חזרו המכוניות האחרות וגררו את מכוניתנו לירושלים.

כעבר 5 ערכים ארגנתי שוב שיירה. הדבר היה בליל ששי שוב פעם מכונית המשא העמסה במעמק בזמן האנשים והלווי היו מוכנים. השעם היה רסום מדויק של חנוסעים והיוצאים על נשקם וציודם אך המכוניות המסוריות התעכבו כשמדנו מוכנים לצאת נתקבלה הוראה להשהות את היציאה. נתברר כי היה קרב בין שיירת המשא וכנופיות ושתי מכוניות הוסארו בדרך. בעברנו בערך בסעה 21.30 נתקלנו ליד סריה במכונית בוערע אחת, השניה שהיתה ברחוק של כ-4 ק"מ מערבה היתה שלמה החלטתי לגררה בשובי. בהר טוב הגדורה והמסוקת היו הפריקה וחלופי האנשים מהירים ביותר, שבנו לדרך הראשית וראינו גם את המכונית השניה בוערת. המסכנו לפיכך כדרכנו היתה זו נסיעה ללא יריות.

למחרת נתקלתי באוטובוס בפלמחניק שהוביל את השיירה שהובילה את מכוניות המשא שהופקרו והלה כעס על שלא גררתי את מכונית המשא עוד בדרכי לסם, אכן בחור זה עם כל רצוני הטוב לא הכין מה פרוש תפקיד בתחום צבאי. אסור לו לאיש צבא לסכן את בצוע תפקידו בגלל תפקידי מסנה ולו גם חשובים ובעלי תוצאות. פטרול סיור אסור לו לגלות את קיומו גם אם יש באפשרותו להסמיד את האויב הקטן הבא ממולו. שיירה להר טוב שעקר דרכה הקסה בין באב אל ואד והר טוב אסור לה להכביד על עצמה עמי גרירה של מכונית מסא על אף חשיבותה ויקרה.

בשיירה שכעבור שבוע ועליה פקד ג'ימי היו יריות בדרך חזרה. הדבר היה בחשך מכונית מסא התהפכה ונהגה נכנס למכונית שניה ואילו עוזרו שהיה בחור מסלנו הסאר בשטח. הלז הוא בחור חברה'מן הלך ברגל עד לטרון ישר לצבא לפני כן הניח את הסטן שלו על רמון פתוח כך שאם מישהו ינסה לקחת אותו הוא עלול לאבד את ידו. 2 השיירות שלאחר זה לא הותקפו בצורה רצינית. אנו משנים מפעם לפעם את יום היציאה ואת שעת היציאה ביום, בתחלת הלילה, עם שחר וכיו"ב.

יש טוענים כי צריך להפקיר את הר טוב אין זה נכון. יחד עם כפר אדורה וחולדה הר טוב חוליה חשובה בהבטחת הדרך לתל אביב. מבחינה גיונית צבאית היה צורך לצרף אותה לגוש כמר אוריה חולדה כי מסם התחבורה תרבה יותר נוחה וקלה, ומסם יש אפשרות תגבורת מתמדת.

15.10 לאחר שישנתי חלילה כהלכה כמעט ואינני יכול להרדם בסעת אחר צהריים אפלולית וסגרירית זו. העבודה במסך השבוע שאינה מתירה לך אף שעה קלה לקריאת עתון אינה מצאה ביום חפשי ואז אתה מהרהר רבות ומעלה זכרונות.

כל השבוע אין למשל אף דקה להתפנות לענייני נשים ואחבים. למעשה את כל האנרגיה אני מוציא ומסצה בעניין זה שסמו מלחמה, תקפת צבא. יש שעות ובחביון הגוף מתעוררת שוב התסוקה לאשה. תסוקה שלא באה על ספוק זה כמה חדשים. בעשרות למסל היתה נערונת קטנה שאם כי לא יפה חיתה בכיז הדליקה אותי לגמרי. הרהרתי רבות על אהבה ונשואין בזמנים אלה. יש ונראה לי שלחנשא בתקופה זו הרי זו שטות שאין דוגמתה. ואילו יש ונראה לי כי אין פילוסופית חיים אחרת מאשר אכל וסתה... וכאן בא אותו פסוק טורדני "כי מחר נמות"... האמנם מחר נמות? בי קיים איזה בטחון תמידי כי גם כאן יש צורך באיזה אוטווגסטיה אסור בשום אופן להטלים עם הדעה שנחרג כי כאן הפתח לטריז התבוטני. אסור לכתב צואה כי עם כתיבתה אתה מסלים כביכול עם הסות. ולא כן יש להאבק עם סיוט המוות עד אם אין הוא כלל סיוט עכורי גם אם מצטייר הוא תכופות בעיני כמות גבורים. נראה לי כי כאן שרש הרע למדנו למות סות גבורים. היס צרך בכך?... כסירדתי לואדי ג'וז חזר והדהד כאזני פסוק

עירו של

תוך ניהול האש חזרתי וחשפתי לעצמי פוסר כסם שלמדני אבא : "סטויות
לא תמות. אתה לא נוצרת כדי למות צעיר". ובכח זה התרוצצתי בין הכדורים
להפתעת והערצת כולם. אך גם נעם סח לי כזאת כססכנו "ראיתי כי אין סעם
דוד לפחד. נפצעים דוקא הסוככים. בכוא האס רופ ללא מורא. פעל
כאילו אינך נמצא מול מטר כדורים. בצע את הטסימה ללא תסוכת לב לים האס
שסכיבך. ואז תצליח!" כן, אז נעם הצליח...

מיום ליום גדל בטחוני אני מצפצף על הכל, על הסכנות ואי הנעימות.
כשאני ישן במטתי יש ואני מרגיש אי נעימות סמויה כלפי חילי הסוככים על
כסות ברזנט ללא סמיכות כמעט. אך על המות מסתדל אני שלא לחשב שלא להרהר
סלא לעלות בדעתי כי דבר זה הוא אפשרי. אותו בטחון עצמי סמוי שעכד לי
כשליבים ראשונים של הצלחתי בגמנסייה אוניברסיטה, המוסד והארגון קיים לי
גם כאן...

בעית הלכוש כמה צדדים לה. יש לה צד חמרי - אדם ללא כגדים פועל בחרף
בקר ובגסם תובע ממפקדיו בגדים ואני עומד נכלם וכוש בעת סעלי להסיב תסוכה
סלילית למעשה לכל אנשי אלה בידעי כי המחסן ריק. עתה צצה ועולה בעית
סמירת התלבושת. ארץ ישראל רכסה לה נהג חיים מיוחד לגבי תלבסת - גנדרנות
המתבסאת ברסלנות. בקיץ חולצה בחוץ, פתיחת כפתורים וחסיפת חזה. בחרף
זה - אותו כבע צעיף מסונה. הצעיף אשר לצואר הכל באיזה רסלנות מוסכת.
עתה כנראה יבוא הקץ לכך טוב יוקפד על תלבסת קרבית רכוסה וסגורה ושוטרים
צבאיים יקפידו על כך. ויש אנשים המיצרים על כך.

צער רב מהול בכלל בעצם תהליך הפיכת הארגון לצבא. איזו רוח חדשה
באה יחד עם הקמת המסות והמכוניות למפקדי הפלוגות ותוספת השכר וכניסת
הסרונים תוצרת הגיוס החדש. טוב חלפה רוח המסורת הישנה ושב תמיד ההבדל
בין איש הארגון הותיק ולו גם הפרוע בסעתו ובין המגויס החדש. איזה מתח
אחר סל הכרה ורצון.

לאנשים סנסטכנטלים כמוני יש בזה מן המדכא....

12.4.48 יום שני. חוששני שהפנקס הנפלא שהכיל כל כך הרבה הגיגים

ומחשבות אבד ביחד עם האנדרלמוסיה שתקפה אותנו במחצית השבוע החולף כשהועמס עלינו תפקיד הרורבה המחוזית.

תפקיד זה נלקח מאתנו ע"י פלוגה ג' ואח"כ ע"י פלוגה א'. עם כניסתנו למחנה הקבע. פלוגה א' של מוטקה סבבה מתקומת אימונים ממוסכת הספיקה לעשות בתפקידיה הרגילים יום יומיים ואחר כך החלה הפרשה של הקסטל. כליל שסי שעבר נכבש הקסטל ע"י הפלמ"ח ולמחרת התחילה פלוגה א' להחזיק במקום. למערכה הוטלו מאות ואלפי ערבים סצרו על קסטל וסובא. המסלטים של סובא לא החזיקו מעמד והלחץ החל לתחום בארזה ובקסטל.

כליל שליסי - רביעי קבלתי פקודה להוציא מיד סירה לארזה עם פגזים ותחמושת. מרדכי י. פקד על חסירה היה סכסוך קל בקשר ליציאה של כיסהו שסרב לצאת ופקדתי אז לאסרו מיד. לפני הנסיעה היה לי סכסוך קל עם שלמה בן שמעון סטב באותו בקר מקורס מדריכי חבלה וצריך היה ביום המחרת ליטול תפקיד מ"כ. הוא נסה להצדיק את הסרוב לצאת לא מתוך חיוב ההסתמכות אלא מתוך אותה רוח עצמאות ומרי שהיתה מתגלמת תמיד במעשים טובים. גם הפעם נסה להתוכח אתי ופקדתי עליו לעזב את המחנה. אח"כ מסרו לי הצטער על כך מאד ובתוון מרדכי בקש ממני להרשות לו לצאת ביומו החפסי ללווי. רק אחר שהתנצל בנוכחות היוצאים נתתי לו לצאת כמקלען. יותר לא ראיתיו. כל הלילה עבדו המשוורנים בהובלת תחמשת לקסטל ובכקר הסכם יצאה חסירה חזרה. ליד ק"מ רביעי התהפך המשוורין והתגלגל כמאה מטרים לגיא שלמה וצדוק מזרחי נהרגו יצחק ארמיני, שלמה חליפה ובנימין רוטו נפצעו קשה. סופר לי גם בחורה נפצעה קשה. רק כעבר כמה ימים נודע לי כי היתה זו בלהה ציברסקי והיא מתה אח"כ מפצעה.

שלמה היה בחור מופלא. נשלח אלי ע"י מרט עם תחילת המלחמה. כעבר לחם ועבד נגד אצ"ל. נאסר על ידיהם וכמה פעמים התנקסו בחייו ע"י נסיון לדרס אותו. אצלנו היה חבלן ללא פחד. מתוך רוח מסובה היה מפוצץ דסים, מדליק פתילי פצוץ בסיגריות. פעם הוציא להורג ערבי וכת את אזמו ואזן אחת סם בקופסת סגריות והציע לכולם לעשן. מאז קראו לו רבים "אוזניהו" למרות כל זאת לא היה בפלוגה חיל מסור ממנו. תמיד היה מתנדב לתפקידים ומבצעים פעם כשכל חבריו יצאו לתפקיד והוא אחר בכה כל הלילה כדי בימים הראשונים היה נוהג את האופנוע שלי הוא היה סס כמסוגע לפחד. הסתתף בהרבה פעולות וגלה אמץ לב. בואדי ג'וז זה היה שלמה שנסה לכבות את המולוטוב הבוער. כשבקרתיו בקורס המקוש הראה לי בכת צחוק את מוקסי ההפתעה שלו שסם מתחת למרצפות, מושב בית הכסא וכו'. בימים הראשונים כשהחברה גרו עוד בתחמוני היה בתור אקונום מחליף סוכר וקמח בפודינג ועושה פודינגים נפלאים. גם טבח מוכשר היה. החברים פחדו ממנו. אחר שיחה עם כתת החבלנים אמר לי פעם: "תראה מוסה מסחר אני מתחיל להפוך אותם לבני אדם". באותו ערב אחרון איים על בחור ססרב לצאת והלז בפחדו לא חסס ויצא. מאד נקבה את לבי העובדה שנפרדנו כסינה קלה... משהו מיוחד היה בסגנון כתיבתו. הוא היה כותב בשגיאות כתיב אך אהב לכתב מכתבים רשמיים וחצי רשמיים אלי וכן לחבר סירים החרוזים בקטי בהתאם למנגינה מסוימת. בשיחות טלפוניות היה מגניב את הידיעות בתוך סבך ספורים כך שסגס צנזורה לא היתה יכולה לבור את הסוף מן הכר. פעם גלה במקרה מה הטלפון של כיהח"ר הערבי למסמרים ליד עשרות. מאז היה מטלפן להם כערכי כדי לברר אם המשווריינים שלנו הגיעו או יצאו לעשרות... סטלפה יהרג בתאונה או ימות מות ציבילי זאת לא העליתי מעולם.

לסלמה היתה יאה נפילת גבורים - נפילת חסות נפסי ואף זאת מנע טטנו הגורל העור.

צדוק היה טפוס אחר לגמרי. חדש למחצה בפלוגה. שקט טאר עגמוסי לעתים תכופות. נושא בשקט כאבו משפחתו נדדו טיטין משה. וגיטו נהרג. הוא עסק בענייני מכניקה. בשעתו טרח והכין לצרכי יוני הדאר שטפלנו בהם זמן מה טבעות רגל למכתבים. אחר כך ספר לי פעם על המצאת כדור בליטטי וטכניר לזריקת רמונים ממטורין. זמן רב בקש ממני חוטטה כדי להטלים את הפטנט. דחיתי את הדבר שלחתי לנשקים. בטוטו של דבר נתתי לו 4 ימי חפש. באותו בקר בו נהרג היתה חוטטתו צריכה לחתחיל.

בצהרים יצאנו ללויח דואגים לפצועים. מטטר פצועי הפלוגה הטוכבים כבתי חולים הגיע ל-16 מטטר חגבות ביותר בפלוגה. אחייט הוטל עלי להוציא בלילה מארב לסביבת המטורין החטוף. קדם אמנם הייתי צריך להכין מבצע נגד קטמון אך כרגע האחרון שונה הדבר. טוב פעם נעשה הכל באחור ובלילה יצא מרדכי י. עם מחלקה ו-2 מכסידי אלחוט בטכונה לבנין בקיט 4. יצאתי בעקבותיו לבנין ובטרם הגעתי שמעתי יריות החלה מבוכה. ובקוסי הטתלטתי עליה. הדויח שמטירתי למטה מצדף. היתה זו חויה למרות כל המאכץ הכביר. לראות את הנוף הנחרד את כרי העטב שטבעות הטתוקקתי להם להתפרקד בין מרחים על אף חסר המים ולקלל את מטה הגדוד שחטבתי כי הפקירנו ללא מזון וציוד. נפגשתי עם הפלמחניקים שתפטו את הכטלט בקיט 5 וסעזרו אחייכ לכבוס את דיר יסין.

למחרת יום שסי החל אציל ולחי בכבוס דיר יסין. נתקקטנו להגיס עזרה. הודעתי אז לחברה כי זוהי פעולת הנקמה הגדולה ביותר שלנו בהם. להגיס להם עזרה נוסף על התחטוט שנתנו יותר מוקדם.

גם בערב לא נתנו לי מנוחה יצאתי כפטרול לדרך בין עין כאבם וקאלוניה כדי להכין מקוש עם שחר. חפטנו את הדרך זמן רב ולא מצאנוה. בדרך אמיר ירו עלינו קצת אך לאנשים שם סב הבטחון העצמי כטראו איך חצינו כמה קיט לסטחי האויב מבלי לפגס בהתנגדות. בכלל נראה לי כי רוח החילים נפלה כאז מקרה ה-16 לגמרי. הקרב בדרך לעטרות היה מכת מות נפטית עכורנו. היציאה לעין כארם אם כי גלתה כי אין דרך מכוניות מעין כארם לקאלוניה ולפיכך בוטל בגללה המקוש. חטלה את עז רוחם של האנשים ועודדה אותם במקצת.

ביום שסי נודע כי עבדול קאדר אל חוסיני נהרג בקטטל עיי אנסי פלוגה א' סלמחרת נטוגו מן המקום והפקירו לערכים. פלוגה זו עמטה בקרבות שכוע ימים ולא היתה יחידה להחליף אותם מרב תטיטות נהרגו רבים בדרך ומטטר הנעדרים גדול עוד עתה.

מוטקה ויעקב סלטן חזרו מי לארזה ומי לקרית ענבים. מאיר כרמול הרב סמל שהרג את עבדול קאדר נהרג אחייכ בנסיגה. גם מאיר עבד אתי בימים שהמטה הצטופף בבית הבריאיות שטראוס. לכתחילה היה מדריך ספורט שיטוטי, אחר כך הפך לרב סמל והצליח מאד בתפקיד. בליל ססי כבש המלמית את הקטטל סנית. נודע לי אחייכ כי בין ההרוגים מיט נתיר אריאלי. לא הכרתי את שמעתי עליו לפני כחדש שאורה - זו סעמה הלכתי כל חטנה החולפת מבלי לאהבת וסאכזבתי אותה קטות גם בפגישה האחרונה בקטה קורזו 'כשתעמידה לפני סאלה' ברורה כן אז לא - התארטה עטו. אחר הכות נודע לי כי הם התחתנו לפני כטכועיים. מטכנה כזאת... האמנם אין בזה מטגה להתחתן בזמנים כאלה ואולי דוקא החיטף - אכול ושתה כי

מחר נמות. בזה הרגע נתגלגל לידי מכתבה האחרון אלי רק עתה הוא נראה לי כאור חדש יפה.

יום שישי אחה"צ היה מפגש טל הטמ"ז עם מפקדי פלוגות. הוא נתן הרבה "ציונות" אך גלה תקיפות שהתפעלתי ממנה.

בשבת-אין חופשה אחה"צ הכנות למקוש דרך עין כארם מלהה - פעולת "גטן". בערב הרעסט תותחים ערבית על גבעת שאול. המחלקה שלנו רזרבה לבית הרכב. הציבילים בגבעת שאול נמלטים - זהו קהלך ישראל. צבור אכולי פניקה "ערף" הבוגד ומכשיל את "החזית".

אתמול הכנות ל"גפן" קשיים עד הרגע האחרון בגלל מחסור באנשים. סינה חטופה. קימה ב-02.00 יציאה לבית וגן ומשם לססח ליד מסלט הכארב נתקלים במזקף ערבי - אנו חוזרים לפיכך לבסיס.

עיפות אופפת אותי ואת השאר. אני יסן קצת. משחק סניס. בערב סיחה טובה עם הממייים והמכייים סעתה ארגנתיים מחדש נדמה לי שהעסק מתחיל לדפק.

ועתה לילה טוב.

8.3.48

לנוחיות הכתיבה בשעה שאנו בנסיעה או בכפר ממשיך אני ברשימותי בתוך פנקס, אתמול בגשם שוטף חתקיימה לוויית חברים, ברגע האחרון נצטרפו ללווייה 2 משוריינים חמושים על נשקם - כולל ברן מוצב לתפארת, אחר כך צעדה מחלקה בראשה משמר חמוש, ואח"כ משאית עם גוויות, הטכס בבית הקברות היה תוך גשם שוטף, לאחר שנטתם הגולל על 16 קברים נורו יריות האשכבה, אני כיסיתי את קברם של קוטי ונועם, השניים שכל מודע וקרוב לא יכול לבוא לקבורתם זו.

בלילה סידרתי את הדרוש לקראת היציאה של המחלקה מהסוכנות לעטרות, מחלקה זו נפגעה ביותר מן השרות הממושך בסוכנות בשמירה, ללא יכולת מפקד, שיחות, אימונים וכו' נדאג כי היוצאים יצוידו היטב, ובבקר בטרם אצא אחם עודדתי אותם במילות עידוד.

אמש הייתי עד לאפיזודה קשה ביותר. ש.ש. הוא סטודנט בעבר פרסיון - אם כי לי נראה שלמעשיות גבורתו אין שחר ובעצם לא היה מעולם חיל ממש, בחור זה הרגיש עצמו כיחסן מחד ומורא עצום אפף אותו מאידך, הוא בא ובקש לא לצאת לעטרות וביסס זאת על טענות שונות שהפרכתי על נקלה, הוא קם אז במין רשלנות מעושה ואמר שיערוק, כך גם אמר לי בערב, בחצות כשלא בא שלחתי את המשטרה הגדודית לקחתו, בשעה 03.00 לערך נתעוררתי, עם בוא השוטרים מצאתי אותם גוררים את הבחור כשהוא שוכב על הארץ מיבב, לרגע היה זה עבורי מראה מחריד, אחר רדוף בסערת רגשות לא ידעתי במי האשם בשוטרים שהנאת ההכאות והרודנות יתכן ועבירתם על דעתם או על הבחור שהיה העריק הראשון בפלוגתי, לרגע כאשר רציתי לרחם עליו נזכרתי באותו קסע של הספר "אנשי פנפילוב" כשרחימוב שברח הוצא להורג, רחימוב ברח לקול ירייה והועמד למשפט, פנפילוב הוצאו להורג למען ישמש הדבר לקח, שלחתי לבית הסהר, מחר יועמד לפני למשפט, בינתיים עברו כל חבריו לעטרות והידיעות שבידי הן כי כרגע מתחוללת שם התקפה רצינית, אני רוצה בשטח זה להיות תקיף ולחדול להיות סנטימנטלי.

מאחר שלא היה אור אצלנו ישבתי בחשכה משעה שתיים עד שלוש וחצי עם עוד שניים מיחידה זו, ושווחתי על הארגון והצבא, חזרתי וספרתי על כאבו של אדם הרואה את הארגון ההופך לצבא ולבתי סוהר ובתי דין, היו שסענו כי אין הצבא מאורגן יפה, שוב הפכתי למליץ וסענתי כי על אף הליקויים, הרי מספיק להשוות את התקדמותנו העצומה מאז יום המדינה כדי להיות אופטימי למדי, בבקר השכם כבר התחלתי לדאוג לענייני הנסיעה לעטרות, אני עייף עתה ואיני יכול להמשיך לכתוב.

10.3.48 - פעמיים הוזעקנו היום עקב ניסיון ההתקפה על עטרות ונוה יעקב, לפנות ערב לא יצאה השירה לעטרות עקב ההתקפה על נוה יעקב, בלילה הוצאתי מחצגת הקולנוע בה היינו נוכחים עשהאל ואני, ע"מ להכין את כולם ליציאה, חמצי' החליט לבסוף לא להסתפק במשלוח 50 איש ולדחות את הכול למחר.

בבקר חיותי בבסיס בסנהדריה ושווחתי עם האנשים שיחה ארוכה ואינסימית על בעיות שונות, חבל שאין באפשרותי לקיים שיחות כאלה לעתים יותר תכופות, חתקיים משפטו של ש, כאב לי לראותו שבור ורצוף מבחינה נפשית, הוא הודה באשמה ונדון ל-3 ימי מאסר ולאחר זאת ברירה בין יציאה לעטרות או המשך המאסר, הוא בקש חנינה, חושבני לחנון אותו מחר.

היום יצא סו"ס עיתון הפלוגה. זוהי מלאכה כמעט ללא השתתפותי, הרמה בינונית אך נכרת מגמה לשפור ותיקון. יש פתיחה שלי, רשימות שונות וכמה עיטורים.

12.2.48 - (כנראה שהתאריך צריך להיות 12.3, ביומן מופיע התאריך הזה)

שבת. (במוסד)

שוב הרהרתי בנועם ובמוות. רשימה של אורי קיסרי "בהארץ" בה מצוטטים קטעי מכתבים של נועם החזירו אותי למחשבה עליו. היינו רעים זה שנים אך מאז המלחמה הוא נגלה לי באור אחר. לא תמיד הערכתיו, היו מקרים רבים שראיתי שאין הוא שולט יפה על העניינים. אך כל אדם חדש מתקשה בבצוע תפקידו. אך כיום מתברר כי גם ברוחו והכרתו היה נועם בחור נפלא. שנינו פתחנו את המלחמה בבניין שברחוב הנסיכה מרי. המשכנו אותה במטה בתנובה ואז נסע נועם לכפר עציון. כשחזר עבדנו יחד. זכורני עם סיום קורס האמונים, סחתי לו כי פלוגתי מאושרת כי אף אחד לא נפל מתוכה, כעבור כמה ינים נפל שמואליק גן ואח"כ ה-16.

שוב מתנהל המאבק שבלב ובמחשבה על סיכויי המוות. מוזר, מאבק זה מתפתח רק בעתות הפנאי, בשעה שאני קופץ למשורין בין אם זה בשעת חצות לתגבורת ביום או יוצא לפעולה כמעט ואיני יודע פחד. ואילו בשעות הפנאי מתחילות המחשבות לנקר במוח. אני משוכנע שכל אחד מן הנופלים לא חשב שייפול, ומה הערובה שביטחוני שלא אמות במלחמה זו יקום ויהיה. אני מיחס חשיבות, ומתחיל להאמין קצת באמונות טפלות. יתכן שזהו תהליך טבעי אם כי מוזר לגבי אדם מפותח. אך אני חייב לציין כי מחשבות המוות חולפות בקצרה ונעלמות בתהום הנשייה. בעצם איני חושש מן המוות, אך מסרב אני לדבר על נושא זה. השלמה עם חסר הפחד שבמוות היא פתח להתמוטטות הנפשית. אדם חייב לפחד כדי שידע לכלכל מעשיו וללחום יפה... האומר כי אינו מפחד נראה לי כמכזב.

ש. קבל הקלה בדין ולאחר כך התראינו. היתה בייננו שוב פעם שיחה רצינית. הנושא שוב הארגון הרומנטי המפנה מקום לצבא על כל הרע שבמנהגיו. נתתי לו מנה הגונה על אשר אחר ניסיון עריקה עדיין מיתמם ובא להקריא לפני קטעים מיומנו על המכה הנפשית שהיתה לו להיות בבית סהר של ההגנה.

הפיצוץ בסוכנות לא השאיר עלי רושם מיוחד. כבר התרגלתי לכל זאת. צר היה לי על המכה שנחלה הפרסטיג' שלנו. צר היה לי על לייב יפה הזקן שקבלני כה יפה בימים שביקרתי בקרן היסוד. שמחתי על אשר הוצאתי את אנשי מן המקום 4 ימים קודם לכן. הבחורים כששמעו שעוברים הם לעטרות, נדמה היה להם שיוצאים הם אל המוות, ועתה ברור שלו היו נשארים בסוכנות הרי חלק גדול מהם היה נפגע ממש נוסף על מועקת המצפון שהיתה נשארת לשנים ולדורות בלבי ובלב כל אחד מהבחורים. המקרה הוכיח שוב כי אין הבדל בין חזית ובין עורף, וכי החושבים כי המשרדים יהיו למפלט להם אינם אלא טועים. לצערי היה שוב תוהו ובהו על אף ניצני ההתארגנות והסדר שנתגלו. המנגנון שלנו לא היה מוכן, במטה הגדוד יצאו כמעט כולם למקום האסון ולא היה אדם שאפשר היה לקבל ממנו הוראות. אני לעומת זאת דאגתי אותה שעה כי במטה יישארו לפחות 2 אנשי צבא למען נוכל להפעיל יפה כוחותינו.

משה כהן ויצחק מזרחי שהוצאה נגדם פקודת מאסר בגלל מספר האשמות ומנעו את מאסרם בשעתו. נאסרו אך באותו לילה שברו את הדלת ובערו ממנה מדורה יפה. עתה משוטטים הם ברחוב ומאימים כי הם מצטרפים לאצ"ל. בעצם הרהרתי שיתכן וחבל לאבד חיילים בגלל ענייני משמעת, הרי כולנו מצווים להילחם. אך כעבור רגע חשבתי על גורל צבאנו וסיכויי הניצחון במצב כזה, והרהרתי כי מוטב הניצחון האיטי והקשה עם כוח צבא מלוכד ומאורגן מאשר ניצחון קצת יותר מהיר ע"י צבא מופקר. בל נשכח אף רגע כי אין אנו במערכה בלבד אלא בתהליך יצירת צבא... בעקבות המשפט ושיחות הרהרתי הרבה על צביון צבאנו ועל צביון המפקד קראתי אמש על כך ב"אשמורת" וב"בטרם". אכן נכון טרם נתנסינו בכגון זה ואין ספק כי עלינו לבחור את הדרך הממוצעת בין משמעת פרוסית וצבא פרטיזני. אין הצבא הבריטי יכול לשמש מתכונת למופת בעניין זה. חזרתי וזכרתי קטעים מתוך "אנשי פנפילוב" על המפקד הקשוח והסנטימנטליות. לש. אמרתי כי אני גאה ביותר על אשר תמרוריו באותו לילה לא מנעו ממני לשפוט אותו כדין. כשבאתי בתלונה על מרכז הש"י שחקר את אחד מאנשי ללא רשותי, שוב טענתי כי מצווה עלי לנזוף באשם גם אם הוא חברי וידידי. וכן עשיתי, הגשתי תלונה חריפה בעניין זה. מפקד חייב לדעת להתגבר על הסנטימנטליות, ולחשוב רק על המטרה התכליתית ולדעת כמובן למזג בשאיפתו להשיג את תכליתו מן ההומניות והחברותיות אך אף פעם לא על חשבון היעילות של מנגנונו. אני עושה כיום מאמצים כדי שאוכל להפעיל את הרזרבה יפה.

* * *

בעיה מעניינת היא בעית החברה בארגון. בעבר דובר על שוויון גמור של הבחורה בארגון. עם הזמן נתברר כי אין לראות את הבחורה כבעלת יכולת שי ויון פעולה של הבחור. בפלוגתי יש רק כמה בנות, אני מתלבט קשה בקשר לניצולן. לפני שבועיים באה אלי בחורה הלומדת בבית ספר לאחיות ובקשה שבזמן חופשתה אתן לה עבודה. שלחתי לשיירות היוצאות לעטרות והדסה. היא עובדת יפה ובשקט וכשכובע הפלדה לראשה היא ממש מאושרת. עצם נוכחותה משפיע לטובה על הבחורים, והם מקפידים יותר על אפן דיבורם. אמנם קיים אסור על הוצאת בחורות לשיירות אך מכיוון שהפקודה לא הגיעה אלי רשמית הרי שטרם התחלתי להקפיד בדבר. דנים כעת בדבר הקמת חיל של בנות שבאמצעותו תשלחנה בחורות לעבודה בתחומים שונים. אמש שוחחתי עם בטלפון עם בתיה וקבעתי עמה פגישה היום בערב.

אני מרבה בזמני הפנוי לחשוב על נושאים מלחמתיים, איך לכבוש את צפון עטרות ולהשתלט על המשלטים החולשים על שדה התעופה, כך שנוכל לנתק את ירושלים מצפונה העברי ולהבטיח את תחבורתנו. איך לכבוש את ביה"ס לשוטרים בשייך ג'ראח וכו'. המוח מרבה לעבוד בכוונים אלה.

20.3.48 שוב שבת. בעצם יש מצב הכן לרגל שיירה עצומה היוצאת לכפר עציון. לפיכך מחלקה אחת שלי חונה על נשקה בבטיסים ואילו אני סרוח על מטתי. לרגעים אני גוער בעצמי על לוכסוס זה. אך בעצם כל המחלקה הזאת זכתה לחופש השבוע. חלקם עם שובם מעטרות בטרם נכנסו לבטיס החדש Olive tree וחלקם באמצע השבוע. בכ"ז קשה לי להתרגל לעובדה שבזמן שאנשי נכונים אני כאן אף כי חופשתי מוצדקת. קבעתי לפיכך שבאם תופעל המחלקה יקראו לי. אמש היתה מסיבה ראשונה של כל הפלוגה. מאז שבה המחלקה מעטרות היא מרוכזת בעיר כך שמרבית הפלוגה בעיר חוץ מחוליות של מכוונאים ורגמים בהר-טוב, באוניברסיטה ותלפיות וחוף מפצועים. המסיבה היתה נאה למדי ונערכה לרגל יציאת עיתון הפלוגה. העיתון אף הוא נאה, ובתור חלוץ עיתוני החי"ש בירושלים יש לשבח. הוא כולו עבודת החניכים ולא עלה להם אף פרוטה. במסיבה אמרתי כמה מלים. הקדים ופתח עזרא ובהזמין אותי לנאום הפתיחה הרגשתי שהוא ואנשי אוהבים אותי ואכן הם מחאו כף בהתלהבות כשעליתי לדוכן. דברי היו קצרים ומלהיבים. ושכני שאול המשמש כיום כקצין הסרנספורט הגדודי אמר לי שהנאום היה יפה ומתאים לקצין צעיר המפקד על פלוגה. יעקב ו. שב מקורס מכוונות והוא הצטיין שם ביותר. 2 חברים מן הפלוגה נפצעו השבוע בשייך ג'ראח הקלע חדר את השריון ואת כובע הפלדה ופגע בראשם. אין מצבם מסוכן ביותר.

ביום רביעי בערב הוזעקו אנשי להחזיר גזל שנלקח ע"י אנשי אצ"ל, נקלעתי למערכה וניהלתי אותה. היתה זו בעיקרה מלחמה פסיכולוגית כי לשני הצדדים אסור היה לפתוח באש. אני מנעתי מהם להביא תגבורת מאחר שגיליתי תקיפות ואימתי לפתוח באש. יחסי עם מפקדיהם היו טובים ביותר. מאחר שהיינו מעטים הובאה מחלקה של גדוד "מכמש". מפקד במחלקה שלהם לא גילה נכונות מרובה לעניין, נערך משאל בקרב אנשיו ומובן שכלם נתלו בדבריו וסרבו לצאת. רק אח"כ בא מפקד הפלוגה ולאחר שצעק עליהם יצאו עמי, הנסנו אותם ובטרם אפרוץ הולכתי מו"מ אחרון. כשנכנסתי לבניין ראיתי שם רק חלק מן הגזל והוסכם ביינו להחזיר זאת. הבחורים של מכמש יצאו למחרת לשיירה להר-טוב, 8 מהם נהרגו בדרך.

בתחילת השבוע ירד שלג נהדר. במוצאי שבת הייתי אצל בתיה ואח"כ הלכנו עם אביב לקולנוע. אביב מהלך כיום עמה ואני כמעט וכל רגשות הקנאה שלי גברו כלפיו. מוזר הוא שדווקא ידידי הטוב ביותר יעורר בי רגשות כאלה. ביומיים הראשונים של השבוע שוחחתי עמו ארוכות מאחר שישנתי אצלו 2 לילות וערב אחד ישבנו יחד בקפה עד שעה מאוחרת. אני נהנה בחברתו יותר מאשר בחברת כל בחור אחר. שנינו מגלגלים שיחה רצינית וחריפה ונהנים אחד מן השני. בשבוע האחרון סיכמנו את השקפתנו איש על זולתו. הוא בחור שנון ששאב תורתו מקריאת רומנים, בעל זיכרון חד והליכות נעימות. אני יותר רציני ופחות ציני ממנו אך משיב לו מנה אחת אפיים בשעת הצורך. בעניין בתיה הייתי אתו יום אחד ביחס של מתיחות ויריבות נסתרת. במשך השבוע עד העבודה נשכח גם זה.

23.2 ארע לי היום מקרה מעניין. חומי שצריך היה לצאת לקורס מכים' הוא בן יחיד וצריך לפיכך לעבור לגיוס חלקי. הוא העלים את הדבר ועל אף ההוראה כמעט ושלחתיו לקורס. היום באה אמו ודרשה במפגיע שלא אשלחנה לקורס. צר היה לי על הבחור שבוודאי היה מצליח כמ"כ צעיר, אלא שעלול הייתי לחטוף משפט רציני ביותר אילו נודע הדבר לאמיתו. ולאחר התערבות האם בוודאי שהדבר היה נודע. חומי איום בפני כי יברח מן הבית ויתגייס לחי"ש או לפלמ"ח במקום שמחוץ לירושלים. התריתי בו לבל יעשה זאת בטרם תתקבל הפקודה להעבירו.

ביקרתי שוב את החברים הפצועים בהדסה. נכרות תנודות. אחדים שבפעם האחרונה נראו רע ביותר היו הפעם עליזים וחזקים ולהיפך.

24.2

השיירה לעטרות הותקפה. 4 מאנשי הפלוגה נהרגו, 5 נפצעו. השיירה שנסעה לאוניברסיטה נשלחה לעטרות. ניסיתי לערער על הדבר אך הפקודות היו חותכות. אתמול דובר על מחסום, חששתי אך האמנתי כי ההוראה באה על סמך אינפורמציה. מן התצפית ראו הבחורים איך המשוריין פורץ מחסום ואח"כ עולה על מוקש ועומד. מתברר שהמכונית נתקלקלה ועמדה כ-300 מטר לפני שעפס. המכונית השנייה משום מה לא ניסתה לגרור חזרה את המכונית המקולקלת, ופרצה לכפר שם נתקלה כנראה במחסום שני ולאחר אש מן הגגות נהרגו כל אנשיה. אני עמדתי על מגדל תנובה חדל אונים ותוך אזלת יד ראיתי איך שוב תגבורת אינה יוצאת מחסר משוריינים... בין ההרוגים: דוד-מ"כ צלפים, יוסף שלזינגר-חובש שהפליא לעבוד תוך הפעולה בואדי ג'וז. יעקב פרידמן-רגם שכמעט לא הכרתיו אישית. יעקב צמח-אחד הצעירים שבחבלנים. הדבר עשה רושם כבד על חברי הפלוגה. ההרוגים הקודמים נהרגו ביחידות ולא היו מוכרים ביותר. הפצועים ברובם אינם פצועים קשה. אחד נפצע בשעה שניסה לזרוק רימון ונפגע בידו. מחשש שמא יהרגו החברים לא פתח את ידו עד שנתרסקה.

29.3 - פרשת השיירה לכפר עציון נסתיימה אמש. ביום ששי בערב החלה התכונה לשיירה, כזכור היה הדבר צריך להתקיים שבוע קודם אך נדחה ברגע האחרון. גם הפעם נדרשתי להכין 2 חוליות של מכונאים. היו להם 2 בראונינגים נהדרים. בערב הובלתי אותם אל מפקדי הליווי - פלמחניקים. הכוח שיצא היה עצום כלל כ-50 כלי רכב, 18 ברנים, 6 מכוניות ירי. לכפר עציון הגיעה השיירה בשלום. הפריקה נסתיימה בין רגע אך בדרך חזרה ליד ברכות שלמה נתקלה השיירה במחסום עצום בגודלו לעומק. שם התקלקל המשוריין פורץ המחסומים וגלגליו נשברו והחל קרב שנמשך 30 שעות בין החברה שהתבצרו בבניין מסוים ובין אלפי ערבים. לעזרת הגימאעה באו אווירונים שלנו, שזרקו גם פגזים. נדפקו הרבה ערבים וגם לנו היו 14 אבידות. כמה משוריינים במאסף השיירה הצליחו לחזור לכפר עציון.

הקרב ריתק את כל הישוב ולא רק אותי שדאגתי לחברי-הקרובים ולאנשי. ברדיו הקשיבו רבים לשידורי האלחוט שבין השיירה והמטה. בסופו של דבר התערב הצבא והביא את החברה לירושלים.

בעיר הכנו אנו את הרזרבה. קבלנו נשק נוסף. אחר הצהריים וביום ראשון הפעלנו מרגמות "3". במוצאי שבת התחלתי משעה 3 בלילה לעבוד על ביצוע פעולה נגד שיירה של קאוקג'י לבסוף בוטל הדבר. אך אני קרעתי שמיים וארץ במאמצי להשיג מכונה ולרכז את המרגמה.

טעמתי גם טעם אהבה מלחמתית... את ב. סימפסטי עוד בהר בימים שלפני ואדי ג'וז. ראיתייה לראשונה עם יעקב בערב פתיחת מנורה. מאז פגשתייה בהדסה והתרשמתי ממנה ותו לא. בשבת באו אלי גדעון ואנצו והיא היתה עמם. כל אחר הצהריים עסוק הייתי בירושלים של יציאה לעזרה. הצלחתי להסתדר לצאת בערב עמה לקולנוע. כרגיל כרכתי זרועי סביבה והיא לא התמהמהה ולהפתעתי החלה מלטפת וצובטת את ידי ואצבעותי. נרגשתי כי לפי מגע ידיה חשתי שהיא אוהבת אותי. כשרק יצאנו מהקולנוע הלכנו יחד ולפתע הסייתי פני אליה והתנשקנו. למחרת לא היתה שיירה, ושוב רווייתי אהבה אותו לילה. עתה כבר שבה להדסה. האמנם אוהב אני- זוהי שוב שאלה.

1.4.48 ראשון באפריל ללא ניסיונות להלצות ומהתלות, כנראה השפעת המצב. מאז יום שני אני עסוק עד למעלה ראש - חבלי קליטה של פלוגתי בשנלר. יש צורך לנקות סחי ולכלוך של דורות לבנות אגפים מתאימים לחיים תקינים. אולם מה שקשה מכל להפוך פלוגת פרטיזנים לצבא על כל ה-Bullshets שלו. בחורי שהם ותיקים בארגון, שלכל אחד מהם עבר של כמה פעולות ומבצעים, קשה להם להסתגל לדרישות הביצוע של מטה הגדוד - דום בפני כל מפקד, מפקדים גלות וכד'. מסביב לפרשה זו יש כמובן התמרמרות ורטינה מכאן וניסיון תקיפות מכאן - אני שרגיל לחיי חברותא משתדל להזעים פנים ולהיות רציני ככל האפשר בתובעי תביעות אלה. היום יצא מוטקה למבצע נגד אצ"ל. בערב נפגשתי בבית הקפה בבן-ציון מפקד האצ"ל שפעלתי נגדו. כמה פעמים נפגשנו וגילינו יחסי ידידות. היום שוב ישבנו והתווכחנו. הוא דווקא בחור סימפטי אם כי עיקש ועיוור כמו מרבית אנשי ארגונו. מרט שוחח באותו זמן עם מפקד הלח"י שהוא מרבה להיפגש עמו. הפגישות מביאות למגע אישי אך מסופקני אם יקרב את הדרך לאחוד שנראה לי כנמנע. אצ"ל אינו עומד כיום במערכה והוא בשבילי לפעמים כסיוט מבהיל לתקופה שאחר הניצחון.

אני פורש מפוליטיקה. בחדר למטה מקשיבים זה שעות לשידורים ממועצת הביטחון אני ממעט להתעניין. יהי אשר יהי, ההכרעה תהיה במלחמה לפיכך "היכון למלחמה למען השלום." יתכן וזה אורח מחשבה טבעי לגבי גישתי לחיים, אך האין בזה מצרות האופקים של החיל הרגיל?... נדמה לי שלמרות כל מאמצי לקרוא משהו הגון אני נסחף למסלול זה של צמצום אופקים.

3.4.48 נחום שושני - נחשון - נעדר מאז ליל שלשום עת יצא למכה נגדית מסובא. כנראה נחשב הוא כהרוג כי פעולת ליל אמש נקראה בשם "נחשון" כינוי גיבורים נופלים בלבד. אמש תפסה פלוגת פלמ"ח את הכפר קסטל והפטמה השולטת על הדרך. אנשי פלוגה א' עם יעקב ס. מחזיקים כרגע בכפר. - זהו, "הכבוש" הראשון של כפרים בארץ. מה יהיה ההמשך קשה לדעת. כאן נכנס לתמונה הגורם השלישי, הצבא והשלטונות שהם ניטרליים כביכול אך מסגירים את נשק שיירת עציון לערבים ומטילים עוצר על סביבות בנימינה כששם נעשה דבר דומה לערבים. עוזי והחברה פינו את המקום לפלוגה א'. זוהי פלוגת טירונים שיצאה זה עתה מהאמונים ונסלה לפיכך מפלוגחי את תפקיד הרזרבה הגדודית מהיותה פלוגת טירונות הצליח מוטקה להשליט שם משמעת פרוסית-דבר שאצלי אינו רצוי ואינו אפשרי מאחר שאנשי וותיקים ובעלי הכרה ברובם.

נחום היה בחור חמד. רק השבוע הוצאתי תמונות שצולמנו בהן יחד. ביום הראשון בתחתית הנסיכה מרי יצא נחום עם חברה למרכז מסחרי "השוויץ" שלו היה אז גדול וכשחזר בקשתי ממנו שישאיר לי אקדח וסרב קצת למעלה נאסר ע"י הצבא בעוון נשיאת אקדח וישב על כך במאסר חדש וחצי כשיצא צורף לפלוגתי כסגן מפקד פלוגה. עבדנו יפה יחד אך אח"כ הועבר נחום לפקוד על פלוגה תל-אביבית במלחמות של הר-טוב, יצא משם לרחביה ובית הכרם ועבר אחר שנית למערב לארזה, סובא ונחלת יצחק. כשמרחב זה עבר לרשות גדוד מכמש קטן המגע ביינו אך נפגשנו תכופות לפעמים בגלל תכנונים עקב הבחורים שלי שלוו את החצץ לסובא.

יום לפני הפעולה שלו בא בריצה אלי ובקש שאתן לו נשק לצרכי הגנה על סובא שהותקפה אז. הוא היה אז מאד נרגש ונרעש ולצערי השבתי את פניו ריקם מחסר נשק כזה. לא ידעתי אז שיתכן וזו הפעם האחרונה שאני רואה אותו. נחום ונועם היו שניהם מאנשי הגדוד שעברו לחי"ש... והם היו 2 מפקדי הפלוגות הראשונים שהלכו...

(כאן הושארו מספר דפים ריקים, בפנקס ששימש לו כיומן, ויש להניח שרצה להשלים קטעים שלא הספיק לכתוב)

25.4 - מועדון קציני הפלוגה-שנלר. פעמון שנלר מצלצל שתיים - עשרה. הקיר מתרעד להדף קול נפץ רחוק. שוב ערב שאתה שטוף סנטימנטליות. מן הירח? מגעגועים וזיכרונות או עקב הנערה שהלכת עמה הערב. שלשום היה ליל הסדר. הייתי רחוק מן הבית. נתפניתי לשוב למוסד (הכוונה לקורס לדיפלומטים, בבית הכרם, שם למד ושהה יחד עם עוד 24 איש, בניהולו של וולטר איתן.) להתרחץ ולהחליף בגדים רק אחרי משא ומתן עם מטה הגדוד בקשר לתעסוקת הפלוגה. (ידעתי כי רק 2 מרגמות לרשותי ושום מכוונה ולפיכך יכולתי לצמצם כוחות כדי לאפשר חופש.) איני יודע אם משום הגעגועים ואם משום הדכדוך הייתי מאוכזב מן ה"סדר". יתכן והייתי עייף, האכל היה כמובן מצוין כפי שהוא עפי"ר במוסד. נרדמתי מוקדם וקמתי מוקדם. נהניתי עדיין מספור או שנים של דאמון ראניון ושבתי לעבודה. במשך היום עבודה שגרתית. השבוע קבלתי לעזרה את חיים. מינתינו לסמ"פ והעניינים מתפתחים יפה. הוא שב מקורס ממ"ים, היה אפסנאי בפעולת "נחשון" ושב אלי מלא מרץ. הוא בא בשעה שהייתי טרוד לגמרי מה"בלאגאן" שנשאר עם שובי מפגרת 5 הימים. מובן שהערבוביה היתה גדולה, בכ"ז החזרנו סדר ומשטר. הקמנו לוח קרבי חדש ומקושט והפחנו מרץ חדש באנשים. שמואל ק. נתמנה זמנית כר.ס.פ.

המורל ביחידות החי"ש גרוע ביותר. במרבית הפלוגות היו מקרים רבים של עריקות וסירוב לצאת לפעולות. אצלנו לשמחתי כמעט ולא קרו מקרים כאלה. סוכ"ס אנשי הם מהוותיקים ואינם יודעים סדר מה הוא אך מקרי עריקה לפני פעולה וסרוב לצאת כמעט ולא ארעו. מצב ביש זה השתפר ביהירות לפיכך באה אצלנו פעולת הבראה. בעקבותיה הועברו המון משתמטים ומתחילים לחייל בכ"ז הורכבו בקושי 2 מחלקות קרביות אצל פלוגה א'. הממ"ז קיים פגישה עם מפקדי הפלוגות על נושא זה. היו שיגבבו שם קש אך נשמעו גם כמה דברי טעם. בסופו של דבר אין מפקד הפלוגה יכול שלא להיות גם מחנך ופסיכולוג ואין באפשרותו להיות שומר דיסטנס והרחק אדיש לכל הבלתי פורמלי. השיחה כגורם מדרבן עשתה את שלה - אני שבתי עם זריקת מרץ. ואילו מבחינת סכום לא נעשה דבר. הבעתי את דעתי - זו לא נעמה לדוד ולקצין המבצעים - כי העובדה שנכשלנו במקרים רבים ואנשינו הופקרו גרמה לפחד האישי שהוא מקור ההשתמטות והסירוב לצאת. הפלמ"ח אינו יוצא כיום בפחות ממחלקה לשטח ופעולה רצינית הוא מבצע בפלוגות. במצב זה החיל מתעודד מעצם מציאות רבים מחבריו. המ"כ סומך נפשית על המ"מ זה על המ"פ וזה שוב על 128 אנשיו. אצלנו יצאנו למארבי יום למקוש עמוק בעורף האויב ביחידה שלא עלתה על כתה בשום אופן. לא נתפסו משלטים, לא ניתן לך כוח אש(אנשים וכלי נשק). הכול נבנה על אמונה בהעזה ובנס של הצלחה ומאז נפילת נועם וחבריו חדרה רוח הפחד והדפיסיזם לשורות. גדל הפחד לצאת מחוץ למרחבים, פחד ריחף בכל בגלל החשש משיירות ויציאות. מובן שהיו יחידות שנהרסו מן השיירות הן בהרוגים, פצועים וחוששים. אצלי בפלוגה המצב טוב כי לקורסים המקצועיים נשלחו תמיד אנשי הארגון הותיקים מכל הפלוגות ולא הטירונים.

הגרועים שבאותיקים עולים הם כמה מונים על הטירונים הרגילים. הללו היו בעיקרו של דבר אנשי אידיאל בין אם היו פרושים ובלתי ממושמעים קצת, אך העובדה שבעת שלום כבר נתנו מזמנם לשרות תוכיח טיבם. כיום האווירה היא שאנשים מחפשים עידוד ונחמה בעבר ולו גם הקרוב - בחברים שנהרגו, תמיד מספרים בשבחם ומעלותיהם. העבר מלפני 3 שבועות על קשיי החיים והמאמץ נמחה, יש כבר כעין אידיאליזציה של העבר. הן כך יהיה עם כל פרשת הימים. למרות איי חסר הסדר והמהומה בסופה תראה הפרשה בצורה רומנטית מלאת הוד. כלום היו תנועות שחרור ומלחמות עצמאות אחרות חסרות אלמנטים אלה של מאבק אמביציות אישי, תככנות, ספרות בעלי ההון, תנועות במורל הצבור, אופוזיציה וכו'. ואילו ההיסטוריה צררה הכול אחרת, ואת הלוחמים ציינה כגיבורים. האמנם גיבורים אנחנו? ספק איזה יצר חובה פועל אוטומטית לגביך וכנראה פועל - על אף כל גלויי ההשתמטות - בלב כל אחד. ואתה תמה בהגיעך למסקנה כי אותו חיל מחוצץ ירוק שזה יומיים אתה מתחבט בעניין הספת מוסר לו ומאסר - שאותו חיל הרי הוא גיבור מבחינת ההיסטוריה, איש שזנח והקריב מי פחות ומי יותר מכמנים וערכים מרובים...

עקב המשבר באה לעיר בריגדת פלמ"ח - הראל. עמה באו אנשים, ציוד ונשק, וכן מפקדים, ביניהם יצחק שדה. הגדודים החלו בעבודה בקנה מידה גדול. בעקבות כבוס קלוניה ובית סוריק, פעלו יחידות אלה נגד שעפט ובית איכסא וכן נבי סמואל. כאן היה פנצ'ר, נהרג מ"פ ומ"מ וליד מחנה הצבא שליד בידו נפגעו 3 משוריינים ונהרגו עוד 15 חברים. היום מסר לי יוסי קירז'נר, שרק עתה נודע לי כי הוא מחיל המצב שבקסטל כי גם ציון הסייר מנחלת נהרג שם. אמש התקיפו הבחורים את שיך ג'ראח וכבשוה. היום הופסקה התחבורה הערבית מן הצפון. אנשינו מחזיקים בכמה בתים, השאר עזוב. נראה מה יהיה מחר בעניין זה. יש צורך לפלס דרך גם למקור חיים המנותקת זה כמה ימים. הבחורים שלי השתתפו בשני המקרים כרגמים. התברר לי כי כמה מהראשונים (בני ראשון-לציון. ד.א.) נמצאים בסביבה בקרית ענבים וכו' . המושבה כנראה ריקה לגמרי.

שמעתי פרטים רבים על פעולת "נחשון" שבעקבותיה נפתחה הדרך לשיירות לירושלים. בכ"ז מאז יום שלישי תקועה כאן שיירה וטרם חזרה.

כל הידיעות אלה הן כאין וכאפס לעומת מה שארע בחיפה. טבריה כידוע פונתה עוד קדם לגמרי מערבים עקב פעולות רציניות שלנו. דבר דומה ארע בחיפה. משפינה הצבא כמה עמדות ניסו הערבים לתופסן. התחילה אופוזיציה של יחידותנו שבעקבותיה נכבשה כל העיר הערבית. אלפי פליטים בורחים מן העיר בים. הכפרים בסביבה נכבשו אף הם. הרושם בעולם הוא גדול ביותר ומשפיע בוודאי בעקיפין על הדיונים בליק סכסס. "היהודים כובשים את מדינתם" זו ההרגשה.

השעה מאוחרת, ויש הרבה לכתוב על הפורשים, וטינתי על רברבנותם ועל מודעות אבל שמהן נראה לי כי כמה ממפקדיהם שפעלתי נגדם והתיידדתי עמם נהרגו, וצר היה לי על אף שנאתי הגדולה להם.

על בתיה ויחסי הבלתי מוגדר אליה - יחס מלא עניין והערכה. וכן על הטלפונים של בת שבע. על ה"פקידונים" כפי שאני קורא להם, במפקדת המחנה ומטה הגדוד. על טיפוסים, פרצופים ועניינים. אך על זאת מחר.

אני ממשיך ברשימות אמש. שוב פעם אני בשנלר. שייך גיראח נעזבה. מצב רוחי שונה. אמש שבתי מבתי. שרכתי זרכי ברגל מביתה ונזכרתי בדרך הארוכה שהייתי עושה לפני שנתיים מרחביה לחרם אברהם מביתה לחדרי עד חצות. הרהרתי רבות בה ואף מחשבותי נעו ממציאותה. היא הזכירה לי חוויות ורמזה ואף לי נדמה כי היא עדיין רוחשת לי משהו עמוק וכנה. אך מסופקני אם אוהב אני אותה. בעוד חושב אני על כך נזדמנה לי הערב בחורה מטיפוס שונה לגמרי. שמה נ. כשם אותה ילדת חמד שנכשלתי בהיותי טירון בענייני אהבים. היא נשואה זה לא מכבר. נזדמנו באולם בקונצרט. היא היתה זו שפתחה ודברה עלי וטענה כי השם "מוסה", מעורר אסוציאציות של בחור גברתן בעל שפם. בכל זאת שוחחה. דיברה על הסוודר היפה שלי שרחל סרגה אותו ושאלה מי סרג לי אותו. עד צאתנו שאלה אותי אם אני עסוק ואח"כ הזמינה אותי לקפה. לקחתיה עם הלל לקפה אלנבי בטכסי. אח"כ שבנו, בדרך הביתה בשנלר התרפקה עלי ועל אף הצגה יפה בנוכחות חבריה נראה לי כי היא נמשכת אלי. אין היא יפה אך יש לה סקסאפיל רב וידועים לה כל סממני הגירוי. כשנפרדנו (בנוכחות עוד כמה זוגות ליד בנין הבנות) אמרה לי "תתקשר אתי מחר בטלפון". בקפה אלנבי פגשתי את בן ציון, אותו מפקד אצ"ל שצירתי עליו לאחר מקרה שוד אחד. מאז נשארנו ידידים. הוא אישר לי כי יפתח סגנו הוא זה שנהרג או יותר נכון מת מפצעים שנפצע בדיר-יסיין. הם מתייהרים במודעות שלקחו חלק בכבוש חיפה ומערפלים את הדברים כך שעלול להתקבל רושם שהם בצעו את הכול, בעוד שברור וידוע כי כוחם בחיפה דל הוא, עוד דל מזה שבירושלים וברור שלא יכלו לעשות דבר. בירושלים נגוזה אגדה אחר שהיינו נוכחים בדיר יסיין. אין להם לא סדר לא משמעת ולא תכנון ותפיסה צבאית. אני שנא אותם על שחצנותם ואיידם. על נצלם כל כישלון שלנו, הנובע מתנאים אובייקטיביים קשים למקור תעמולה להם. על הפיצם שמועות כאילו נטלו חלק בכל ניצחון צבאי שהושג. חיים נכנס לחדר, אני מפסיק. מחר על הפקידונים.

ליל שבת 7.5.48 - אני יושב בחדר הקצינים בבניין הפלוגה. חדר שטרחתי רבות בימים האחרונים לקשטו ולפארו, במנורת שולחן, ארון ותמונות. לבוש בגדי שבת. אמנם איני נכנס כתורן במטה אך מאחר שחיים (סגני) נאלץ ללכת לביתו בגלל אחיו שנפצע ממלא אני את מקומו.

במשך השבוע החולף נכבשה קטמון ועברה לידינו. היה זה הישג גדול. את המנזר כבש הפלמ"ח ואילו את קטמון כבשנו אנו אנשי החי"ש. בין השלל שנפל לידינו - 2 מכונות בראונינג. תחמושת למעלה מ-250 אלף, ושאר סוגי נשק. כבוש קטמון אפשר את החלפת הכוח במקור חיים ובזה נעוץ ההישג הגדול. הישג יותר גדול היא המכה שהכינו באויב. המנזר וסביבתו היו מבוצרים עמדות העיראקים נראו מאורגנות יפה ובכ"ז לא עמדו בפני אנשינו.

קטמון כשכונה העשירה פתחה אופקים לביזה, ובפני פיתוי זה סחפו כולם טוראים ומפקדים כאחד. כשבאתי למנזר עוד נראו גוויות הרוגים פה ושם. במשך יומיים חייתי את אשר התרחש באלחוט. המרגמות שלי עשו את שלהן, במנזר מצאתי את עקבות פגיעותיהן המדויקות להפליא. בקטמון עצמה פרצו החברה לבתים ועטו על מכשירי רדיו, כלים הדורים וכיו"ב. קשה לשער איזה עושר רב נמצא בכל הבתים המרובים הללו. תאוות הרכוש הקיפה את כולם. בכל בית חיטטו חיפשו ומצאו מי פרודוקטים, מי חפצים יקרים. בולמוס זה תקף גם אותי וכמעט ולא יכולתי לחזור בי. בשטח זה אין גבול למעשי האדם. לראשונה לקחתי מטאטא לצרכי טאטוא המשרד אח"כ לקחתי כמה חפצים שימושיים. תאוות האגירה כמעט שהעבירה אותי מדעתי למעשי הונאה. בעוד מועד השתלטתי על עצמי וכבלתי את יצרי. טוב שידעתי בזמן להתגבר על מצב זה שרבים שלמים וגם טובים נסתבכו בו כמעט ללא מוצא. מפקד הגדוד, סגנו כולם נכשלו בעניין. אני נכשלתי אך במועד ידעתי להיחלץ. אכן כאן מתחיל המדרון המוסרי והאנושי לפיכך אפשר להבין מה משמעות התורה האומרת כי במלחמה מטשטשים ערכי המוסר והאנושות.

בינתיים משיצאו מוטקה ויהויכין עם פלוגותיהם למקור חיים וקטמון שבנו לתפקיד הדוחה של ליווי יצואן ברזל. עתה נהוג כבר ששיירה יוצאת עם מכשיר אלחוט וכל זמן צאתה מחכים 2 משוריינים עם אנשים לחוש לעזרה. עד שהוצא הליווי היו לי סכסוכים רבים עם פקידוני הגדוד שמוכנים היו שאצא ללא מקלע ובמספר פגום של אנשים. עמדתי בתקף על כך שאקבל מקלעים ושתוחזר אלי כתי ורק אז יצאתי. מובן שהדבר עורר רוגז במטה הגדוד אך אני חשבתי כל הזמן על הדאגה שתאכל אותי שמא אתן לאנשי לצאת מופקרים מכל והעדפתי לוותר על פופולריות. מעשה זה הבשיל בי למעשה את ההכרה שעלי לעזוב ויהי מה את שטח רקוב זה. חייב אני להיחלץ מכאן, עטתי על עניין קורס הממ"ם שבלאו הכי השתוקקתי להשתתף בו. וסדרתי כי אצא אליו. ידעתי כי התפטרות תידחה, נוסף לכך ידעתי כי זו הדרך היחידה להגיע לביקור בבית. יוסוף עזב את סגנו המג"ד ועבר לתותחנים. הסיכויים לעבודה קורדיאלית הם בינתיים בלתי מזהירים לפיכך החלטתי את שהחלטתי. לרגעים נדמה היה שכדאי להתחרט סוף כל סוף ספק אם אחזור למצב כזה של מפקד פלוגה ואילו מאידך ראיתי כאן פתח לגיון להשתלמות ולו גם על חשבון הנוחות שבתפקיד זה של מ"פ. טינתי לפקידונים והסיכוי למשהו יותר טוב, אם דרך החברים שבמפקדה הארצית או במחוז שנתאהבתי בו - ירושלים העיר, גרמו להחלטה. היום מתגבר אני בקושי על הפסיכולוגיה של "חיסול" - ליקווידציה.

קדם כל נלקחה מכונית הקרייזלר. עקב המחסור בבנזין פוטרו מכוניות הטכסי (הקטנות ד.א.). ולשרות הושארו מכוניות עם נהגים מגויסים. קבלתי פורד 46 מכונית נוחה אך נופלת לאין שעור מהקרייזלר דה לוכס שהיה לי. מכונית זו היתה גאוותי ב-4 החדשים האחרונים. המכונית היתה מחליקה בגאון מלכותי בכל עבר. בימים הטובים הייתי נוסע בה כל ערב הביתה וחוזר עמה כל בוקר. שמואליק וישראלק הנהגים - שניהם טיפוסים מיוחדים במינם - ידעו להופיע כציותנים, כך שגם מי שאינו מחבב שררה היה נהנה מהם ומשרותם האדיב. נסעתי במכונית לכל פינה ועבר, עשיתי רשם, נסעתי בשלגים, והואלתי להיות אדיב ולתת ליפטים לאנשים שונים ולבחורות. הייתי נוסע לבתי קפה ולקולנוע ויודע שהמכונית תחכה לי תמיד במקום מסוים. בכל זה נזכרתי כשנלקחה המכונית. אנצו ואני כשהיינו למעשה שני העובדים היחידים במטה היינו רוקמים בדמיון את תכניתנו לאחר המלחמה לנסיעה לאיטליה עם מכונית זו ובינתיים הייתי נהנה לשמוע את שיריו האיטלקים של אנצו. כל זה חולף ומגביר את הרגשת "החיסול".

מטה הגדוד הועבר לבניין משכנו. משמעות הדבר כפולה, דחיקת רגלינו לבניין פחות נאה וחדרים פחות נאים וצמצום שטח הפעולה והשלטון של מפקדי הפלוגות. כשבאנו לשנלר היה הכול מלוכלך ומאוס. בעמל נמלים התאמנו 2 חדרים שגם אותם קבלנו אחר ריב ודברים בו ראינו את עצמנו מקופחים והפכנו אותם לנאות חמדה. אנשי מרקו את הקירות, צבעו בצבע שמן על חשבון קופת הפלוגה את הדלתות והקיר, ובסיד שרכשנו סיד איש מן המחנה את התקרה. לעומת התקופה שלא היה לנו כסא, ביום עזבנו את המטה שבמשרד מרפאת השיניים בשטראוס היו לנו כבר שולחנות ספסלים ואינוונטר גדל. על הקיר היו 2 לוחות מצוירים, מעשה ידי מכס, על מצבת האנשים ומצבת הנשק. בארון מוצב היה גביע שקבלנו לתחרות ע"ש ר.ס.פ. תמונת ברוך בן ישי שנהרג בדרך ממעלה החמישה. תמונה חדשה, בצבעי שמן קישטה את הקיר ווילונות היו על החלון מווילון שני שנפל קישטתי את המיטה שם כבשטיח. המקום היה נאה. פקודת הפינוי של מטה הגדוד נתנה ע"י הסמג"ד החדש מתוך שרירות לב מוחלטת. מציעים למפקדי הפלוגות חדרים קטנים שיבנו למטה. אמנם יתכן ולאחר בניתם ותיקונם יהיו למטה חדרים נוחים ונאים אך בינתיים היתה הדאגה למטה הגדוד ולא למטות הפלוגות בעוד שמוכן שהגדוד לא יבצע את תפקידו ללא פלוגות ופלוגות לא תפעלנה ללא מטות יעילים. מובן שזה הרבה את כעסי ואת הרגשת הלא-אכפתיות שלי. למרות זאת נסתערתי במשנה מרץ על המוטל עלי. מה שחושש אני יותר מכל שמציאות מטה הגדוד כאן רק תכבול את עצמאותי כמפקד פלוגה. נהניתי עד כה משלטון ללא מצרים. משרד, צוות, מחנה ממושם. בכל מקום הופעתי כנציג מכובד, כתבתי והדפסתי תעודות חופשה ותעודות מעבר בתחומים שונים וכיו"ב. כנראה כל זה יחלוף וחיים הוא שיישא כנראה כל זאת.

בתיה ג"כ באה לכאן עם מטה הגדוד. אך נראה לי שאין היא שמחה על כך ביותר, אם כי גם אביב עבר לעבוד בפלוגתי. נראה לי שגם היא מדוכדכת מהפקידונים המתחמקים מכל עניין אחראי וכל דאגתם חנופה ושררה. טיפוסים הרועדים בפניך אך צועקים על הנתונים לפקודתם המסרבים להיכנס לכל עניין המחייב שקול אחראי או קבלת אחריות מינימלית. ואולי לא רק זה אלא בכלל יחסה אלי. לאחר ששמעה את כעסי והחלטתי לעזוב יתכן וחשה גם היא צער. בשבת החולפת היתה היא שהזכירה לי את ה-1 למאי כיום טיולנו הראשון. מחר ה-8 למאי הוא יום הניצחון ושנתיים לערב בו התוודענו זה לזו, בו נשקתיה לראשונה בחייה והייתי כה סנטימנטלי ומגוחך בווידוי האהבה שלי. יחסי אליה בלתי ברור. עם בת-שבע התראיתי פעמיים בשבוע זה. ביום שני בערב הבאנו מקטמון יונים, נתנו אותם למסעדה ובערב באנו וקבלנו שם ארוחה נפלאה. בת שבע היתה נחמדה ביותר. למחרת ישבנו במטה בקומזיץ קל ואנצו ספר איך בת-שבע באה אלי באותו יום חפש יפה שבו עוד שמעתי מוסיקה במוסד וחיזרה אחרי. הערב רציתי לראותה אך כנראה אעשה זאת רק מחר.

היום התקשרה אתי נ. היא ניסתה להתקשר אתי עוד אתמול מארזה ולא תפסה אותי. בחורה זו היא פליאה בעיני. האמנם התאהבה ב? הצלחתי לחזור למחשבותיה בשעה שבעלה היה רחוק ממנה והיא השתוקקה למישהו אם כי היה זה רק יומיים אחר צאתו בכל זאת גם כיום מארזה מטלפנת היא שתבוא השבוע לירושלים ורוצה לראותני. בסופו של דבר הן היא שהחלה לפטפט עמי באולם הקונצרט. מוזר, האמנם הצלחתי היא בגלל עמדותי ודרגתי, הילת הדיפלומט והקצין או חן וכשרון אישי. קשה לדעת. בינתיים אני מתגבר על הרגשת הציבור. אני מפסיק כי הרדיו מנגן את החמישית של צ'ייקובסקי והיא תמיד נוסחת בי מרץ והתלהבות נעורים. רדיו זה ניתן לפלוגה במתנה ע"י הגב' ואן ליר שבקרה בבסיס. הצלחה דיפלומטית שלי.

11.5.48 - אתמול החל שרות דואר יהודה מירושלים. בול הקק"ל שונה יי כתובת "דאר" והפך להיות בול דואר. אוספי בולים ישלמו בוודאי הון תועפות עבור בול זה עם חותמת זו, ובינתיים אנו עדים לקטעי היסטוריה. בת-שבע סחה לי אמש "יש לי רושם שחולכת ומוקמת מדינה ומדינה מסודרת." ואכן כשאנו מתרוממים קצת מעל חסר שביעות הרצון של "הבאלאגן" כפי שאנו מכנים את המצב הרי יש להתפעל מהתקדמות התארגנותנו.

ענייני הצבא הולכים ודופקים, השירותים נעשים מסודרים. נשק קיים. רכב משוריינים מתפתח. פיקוח ובניה מחוזקים, שדות תעופה בירושלים נבנו לקליטת אווירונים קטנים וגדולים. חיל תותחנים מוקם אף הוא. מועצת העם ומנהלת העם פועלים את פעולתם. ב-15 למאי תוכרז המדינה רשמית. אשרי שזוכים אנו לכך... אמש בטרם הלכתי לבת שבע צלצלה זיוה ובקשה שאבוא לבקרה. היום הגיעה נ. מארזה ובקרה אותי. נראה לי שכרגע קיימות לפחות 4 בחורות המבקשות את קרבותי ואני קשה לי להגדיר את עצמי לגביהן.

16.5.48 - מאז יום אתמול קיימת "מדינת ישראל", עתה אנו השליטים על גורלנו ככל עם ועם. התקווה בת שנות האלפיים מתגשמת. מאז יום אתמול אנו נתונים להרעשת תותחים קלים. הפגזים מתפוצצים בכל עברי העיר, כנראה מבלי להסב נזק רב. בינתיים התרגלנו לדבר, אתה יכול להאזין ליריית המטען ההודף, לשריקת הפגז ולנפץ. וההרגל הוא דבר נפלא. אין לחשוש -"25 פאונדרס" לבקיעת קירות, לכן קל לשבת מצד דרום ולצפף. כבר כשהתחיל הפגז הראשון אתמול ידעתי להבחין בו. מאז יום ששי התקדמו כוחותינו ותפסו שטחים שהיו באזור הביניים תחת שלטון בריטי. נתפסו מגרש הרוסים, מתקני הרדיו ברחוב המלכה מליסנדה, בנין ג'נרלי, אפ"ק והנסיכה מרי. האצ"ל תפס את בית החולים האיטלקי ואת בי"ס לשוטרים עם חלקים של שיין ג'ראח. בלילה הוצאנו 2 מחלקות עם דוידקה למנזר בקטמון ומשם הם הגיעו למקור חיים-ותלפיות, כבשו את מחנה אל-עלמין וחלקים ממחנה אלנבי.

העיר העתיקה מותקפת קשה זה כל היום. כפר עציון והגוש שעמדו בגבורה נגד הטור המשורייני של עבר הירדן נכבשו. ההרוגים שלנו רבים אך נלקחו הרבה שבויים משלנו. הצלב האדום מטפל בעניין החזרת הנכים והילדים ובעניין טפול בשבויים. נפילת הגוש היתה אות לפינוי עטרות. אנשי עטרות נסוגו שלושם בלילה ברגל לנווה יעקב. אמש היינו צריכים להתקיף את שעפט ולכבשה ע"מ לאפשר את הנסיגה מנווה יעקב ולהחזיק בכפר בקצה הצפוני של החזית הירושלמית. המאבק על דרך ת'א נמשך. המשלטים עד דיר איוב בידינו, אך כוח האויב התרכז במנזר לטרון. אתמול הודיעו על כבוש קנואב ועתה מדברים על כך ששירה משוריינת עם נשק כבד הגיעה לקרית ענבים. מחכים לתותחים וטנקים בשיירה זו.

אתמול נמסר על כיבוש עכו, א-זיב ובסה. אנו שולטים למעשה על עמק החוף ויש לנו מספיק כוחות להפעלה באזורים אחרים. יחד עם צפת שנכבשה על ידנו באמצע השבוע החולף מגיעים אנו למספר ניכר של ערים כבושות. אין ספק שגלוי הכוח שהוא שגרם לכך שכבר קמו כמה מדינות שהכירו בנו רשמית, ואסיפת האומ'ם שנועדה להטיל עלינו נאמנות נתפזה מבלי לבטל את החלטת החלוקה. אדרבא, ארה"ב כבר הכירו בנו דה פקטו, גואטמלה, שוודיה וכד' הולכות בדרך זו של היכרות רשמית. מדינת-היהודים הוקמה סו"ס, זוהי עובדה קיימת. נעמוד עתה בפלישה קשה ממצרים, עבר הירדן וסוריה, אך אני משוכנע שנצליח.

ירושלים תעמוד כנראה במצור קשה. אין מים כמעט. חשמל נפסק לכמה שעות ביום, אך אני במצב רוח מצוין. כל עניין הקורס והנסיעה לת"א כנראה בטל. מאנשי הפלוגה יצאו למשלטים ונפצעו 4. 2 פיאטים נשלחו לאזורי התקפה. הדוידקה עובדת נפלא, עליה אכתוב אח"כ. הדוידקה היא מרגמה פשוטה וחזקה אשר עיקר אמצאתה הפגז הבנוי ממטען הודף ומטען מרסק. פגז של כ- 40 ק"ג מונף עד 400 מ'. זהו כלי המיוצר כבר כרגע בסדנאות בירושלים. ואילו את הפגזים מסדרים כאן בחמד (חיל מדעי) עבודות חיל זה הן נפלאות. אמצאות למוקשי נעל, פגזים וכו'. השבוע קבלנו למשל פיאט תוצרת הארץ. הכלי בנוי יפה ופגזיו נראים טובים. הפגזים ומרגמה "3 ג"כ עושים רושם טוב ועובדים יפה. זוהי "ג"כ חזית שאין אנו מעריכים אותה כהלכה. אך זוהי חזית חשובה שעשתה נפלאות. התע"ש והחמ"ד הביאו ליצירת הרימונים, המרגמות, הפיאטים, הפגזים וכו'.

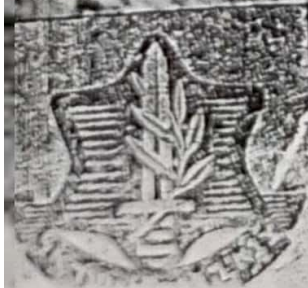
שעה 20.55 - יום סוער כמו היום קשה לתאר. בצהרים סוכם שהערב נכבש את שעפט. אחרי שעה נתברר שנווה יעקב מותקפת קשה. הביטול של אמש שהיה לדעתי שוב פעם חסר טעם לחלוטין מתנקם קשה. השיקול לבטול היה אמש שטור משוריין נע כלפי ירושלים מצפון. ברור שהוא מאיים על נווה יעקב ויש הכרח לפנותה, כבוש שעפט יהיה הסדור היחידי לפינוי נווה יעקב. אם נסתבך בטור נוכל תמיד להסתלק לוואדי בכ"ז הוחלט על ביטול.

בשעה 3 נודע כי המטרה תהיה מצודת דוד. הדבר מותנה בכבוש בית- טנוס מצד ימין משה. ישבתי על התכניות והצילומים וזהו אגוז קשה ביותר. הכוונה לצאת עם מכוונות עם תותח לפרוץ משער קטן שמחוץ לחומה ולהתפרץ פנימה. מאחר שאני מכיר את המקום, אהיה אני מפקד המחלקה הפורצת מס' 1. זהו עסק קשה, כי כדי להשתלט על מגדל מס' 1 שדרכו נפרוץ צריך למעשה לכבוש גם את המסגד כי משם עוברת הדרך למגדל. בינתיים הגיעו בגדים משלל המשטרה הבריטית ממגרש הרוסים. הכנו לפיכך ביגוד אישי נוח.

בינתיים אנו מצפים. המצב בעיר העתיקה הולך ומחריף, הולך ומחמיר. והבעיה קשה.

במוחנה

עתון חיילי ישראל

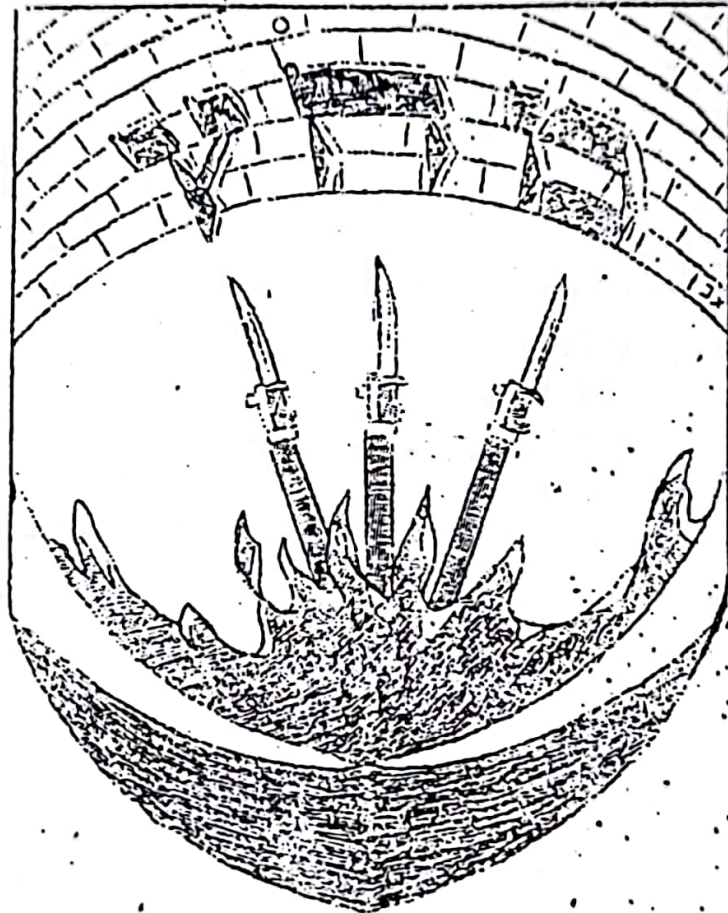

הספירובט ישראל המזרחי עורכה

17

(89.19)

אגודת ווארשא
- 1924

עלון פלוגת המטה. גדוד א' חיל-השדה ירושלים. אדר ב' תש"ח.

הצתק דברין אל משה סלומון, טנקטא ו
מוסה בפי פיקובין, יצאון פאליגה המטה.
גדוד מיריה, ח' אלצ'אן.
דבריו: עם אלון הפאליגה - מפקד הפאליגה מוסה

התת-כנ

כ ש ע ר

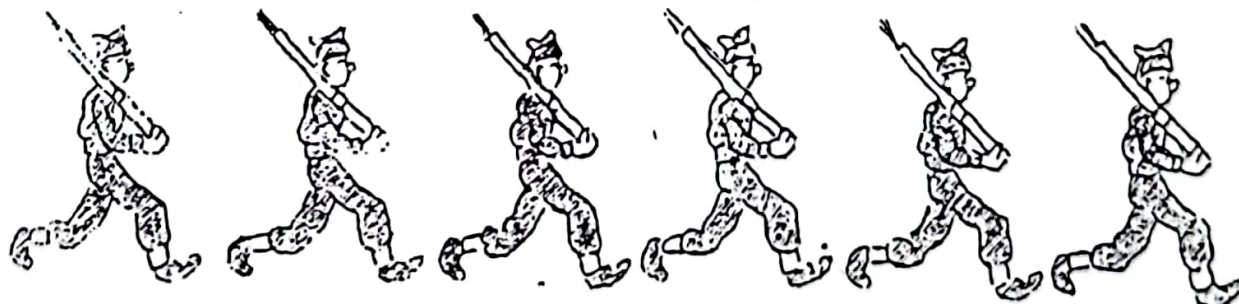
קריאת כוון טוביה
עם עלון הפלוגה מ.פ. מוסה

כ מ פ ג ש

כהריסות (שיר) כרמי
בעקבות פעולת "כרמל" מ.
ישנם מגמאים" (חיר) ס. ג.
בהר סוכ שלומקה
לו ידעתי ... (סיר) חנוך
"..... מחור אנסי "פנפילוב"
The unconquerable. (סיר) יהודה
" " Jerusalem Ambush
ספורס לחייל מנחם
לקרב (סיר) יצחק

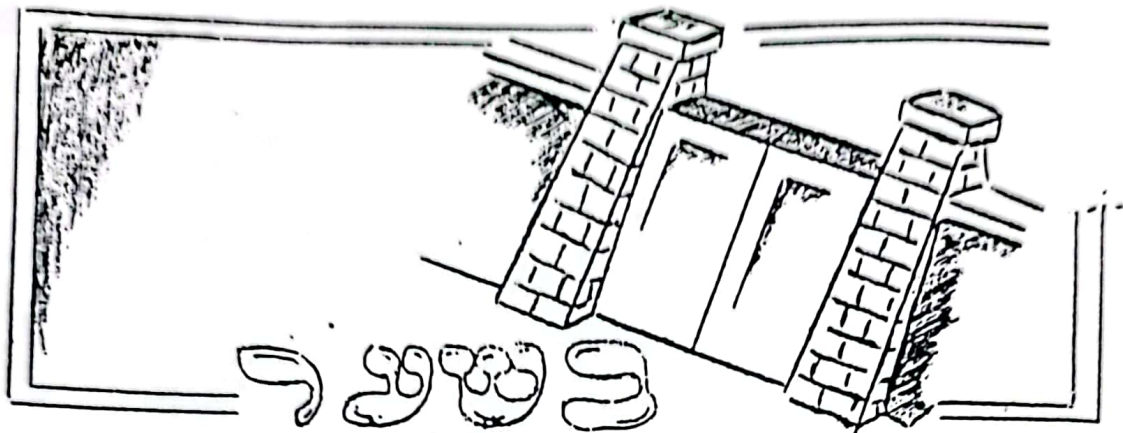
ש ח י ו ע ר כ

אסמרת לילה עזרא
סחי רסימות סלמה
אותו ערב סוביה
המנון כהת נכבד (פזמון)
מכתבו של צנחן אנצו
סירו של סבא חובס (פזמון) י. ג.
גנבים בלילה י. א.
על חודו של קלסון ס.

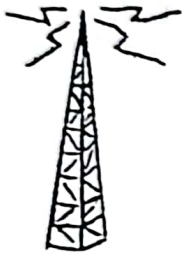

פזמון עלון פלוגת הכוונה-עירן: טוביה-ג. עטורים: אב

בא תבניות אחידות לאורך

קריאת-כורן

"מהץ". "מחץ" קראנו לעחון. על סוס מה?
על סוס חנסלנו על עצמנו את המשמה להתקיף ולכ-
חוץ את האויב. - זוהי דרך המגן היחידה. "מחץ"
- איננו סמל, כי אם סם-דבר, מציאות כוח נר.

מסדנא, מספסלי למוד, החלכדנו והיינו
לפלוגה. חיילים? - עדיין מוזר. הוא צליל זה
באזננו. זו נוסה לסמוע: פרסיונים. לא חיילי
עופרת אנו, מסבענו, כי אם מחנדכים - לוחמים. אנו רואים את
מלחמנו כזמנית, כמלחמה חולפת, כאמצעי חסר ברירה להקמת
חיים סל בניה וחרות.

ואנו, הפועלים בה בהחנדכות ומחוך הכרה, מבקשים בסוי.
מפני כך יצרנו את בסאוננו, סכו נעלה את הסעס סכמעסנו,
נבררו לעצמינו; בו נבקר לקויים ארגונייה; בו נתן פורקן לכל
צ'יטכא, התוססת בקרבנו אחרי כל פעולה.

סבענו את ההכרזות המדברות גבוהה גבוהה. רצוננו הוא
בסוי בלחי אמצעי, סיעלה מלמסה, מן הסורות. נכהוב על עצמנו
למען עצמנו. ולבעלי הניכ סכצנו יאמר: אפשר גם לערוך כחכים
בסערה, ברצון מחנדכים, ממס כזריקת רמונים.

טרכיה

עם עלון הפלוגה

צבא נבחן לא רק בקרב וכאס
כי אם גם במסה ונסיון כסמירה,
ברזכה, כלווי והכסחות בתי
העורף, דוקא בהס. כי הקרב
והאס מצרפים את צבאנו, ואילו
חי העורף סמונה בהס סכנת הפחוי
סכהוללות וסחיחות. חי החרכות הס
מודד למחח העורף. ככל סחי התר-
כוח מקיפים יוחר וכוללים יוחר
דוחקים הס את רגלי אוירת ההוללות
וסלנוחיה. יס לפיכך מן העלוד
כהופע עהון לפלוגה, אסר עם מאמציה
ומפעליה הסוספים, יודעז היא לחת גם
בסוי לעצמה בכחב.

ראש המטה הכללי של צה"ל ההגנה לישראל

אשר דרגת ס"ן ל-42269 מילן אל"ב
אשר נפל הל"ל במלחמת ישראל להקמתה

האנדרטת ראש המטה הכללי

של ס"ן מילן אל"ב

יהוד עם זכרים של שאר המדינה ישראל.
אשר במותם צור לעם את ההרים קדי-קדי

מי יתן ומבורחו ועז רוחו ישמשו לכם
מקור נחמה וערוד ביוגונכם כי רב

מילן אל"ב
נחום שרמיר סגן אלוף
ראש מחלקת הסל בפס"כ

ד חשד חש"י / 9.10.40

דאר רשמית

רש"מ

3/א

ג' אגרות מילן

נ"ה קר"ר

נאט"מ 31.11

TEL AVIV
R No 7635

לא כל אדם נידון ביד מהירות כחיבה.
רכישת בפלוגה המהירים לירות, להדליק
פצצות, להחיש עזרה חתח אסל להפעיל
מכונה ומרגמה. מעטים בעלי העה הסנו-
נה. לאלקיט לחח בסוי מה, אח ע"י
העלאת חויותיהם ע"י כותכים אחריה או
ע"י העחקה דבריהם חוך סגנון ונפוי.

פלוגתנו צומחת וגדלה; היינו
12 סוראים ועתה הגענו לפלוגה כח 118
איש מגויסים ו-31 בלחי מגויסים

לזכוננו נזקפיה חלקים נכבדים של
מבצעים חשובים: רוממה, סמירמיס, ביח
המועצה המוסלמית, סייך ג'ראח, חלח
א-סרחח, ביח הס.ס., סחנת הקמח בבית
צפפה, עמרות, אבו ג'ורג', ביח סאהין
בקסמון, ביח צפפה וואדי ג'וז. זו
האחרונה היחה פעולה מסולבת של כוחות
סוניה של הפלוגה.

הכרנו ססחים, סוססנו כווס, הכסחנו
סיירות, סמרנו על עמדות מפתח יסוביות.
יס משהו בעל מסקל מאחורי גבנו. אך
העקר סמון עוד בערפלי העתיד...

בדרכנו זו הסארנו סלסת חללים:
יעקב סכואלי-כהרי חכרון, ר.ס.פ.
כרון בן-יסי בדרך בין מעלה חמסה והעיר,
ויהודה כסיוף-ליד מחסומי העיר.

ארבעה מחברינו עדיין סוככים בבחי
החולים, ועם עתון זה סלוחה אליהם
ברכת החלמה מהירה.

סעח המבחן הסופי עומדת לפנינו.
לכסנחאר ללא "סומרים ועוזרים" לא
נהיה גה מוגבלים ומוחחמים ע"י סייגים
סל חוסר ליגליזציה, סליק ומחחרת.
אז עחיד להגיה ממחחרת חצויה זו צבא
עצמאי, גא, עז וחוקפני, הסואף קדימה.
על פלוגתנו מוסל החפקיד המחמיד לא רק
ללחוס ולהרחיב אפקים כיוס, כי אס גם
להכון יפה לקראת קרב המכריע.

מפקד הפלוגה
מרסה

אחרי פעולת "כרמל"

נער סוכר עתננים סחרוצן כרחוב ומכריז
"40 הרוגים ופצועים בגרוס אחר..."

"א.א.א."

כסנשאל "סוסר צבאי" ססלנו על פרוס ראסי התיכות "מ.צ."
סהוא עונד על זרועו, גאנח וענה - "מחפס צרות".

צלילי-היאניסימו האחרונים של הסימפוניית נדמו הקריין אמר משהו בלתי-חשוב. אחר הוחל ב-מסצח האגונים, כנראה מפני שנותרו כמה דקות פנויות. מאיר נקן וניקה מבוחלת לעבר הרדיו והשתקו. משחזר אל חספה, ואלי ניצה היושבת עליה, שאל: אם אכין קשה, תשתי?"

אם הקשה הוא רק תירץ כדי שעוד אשאר כאן, אף בו צורך. אוכל להישאר גם בלי זה."

גבותיו של מאיר התכווצו במקצת, כך שעניו נראו כנסגרות למחצה. רגל שמאלו המושטת קדימה במקצת נקשה נקשה קלה ועצבנית על הרצפה. צדקת, בעצם, הודת, רק מיותר היה שתביניני, כי גילית את כוונתי. מוסב היה לו השארת לי את האשר ליה כי את נשארת כאן בתוקף הסמפתי והשפעת תכסיסית."

גוסף, לכן, הוסיפה ניצה כמפשיכה את המשפט שהוספק, כביכול, יש לי דוקא חשק לשנות קשה. אלא שלא רציתי לומר על הסיפור שלי."

הרשתה ערבה לו, ואסיר-תודה היה לה על כי חזרה בה ללא התנצלות קלושה, וללא נסיון לטשטש. (לא רציתי להטריח אותך יתר על המידה — אינך צריך להכין קשה, באמת לא, אין כל צורך.)

הוא התחיל לספל בסיר החשמלי וב-הכנת הקשה. משחזר שוב לספה השת-רה דומיה של מבוכה. היתה זו הפעם הראשונה שניצה ביקרה בחדרו של מאיר. לשמוע רדיו, את התירד ציות שבכך לא ציין איש מהם. אמנם כן — שניהם אהבו באמת לשמוע מוסיקה. לולא כן לא היה מאיר מציע לניצה מלכתחילה לשמוע את הקונצרט בחדרו. ניצה הספיקה לסקור את החדר בשעה שמאיר היה עסוק בהכנת הקשה. חדר, נאה, אמרה, כדי לומר משהו. רכוש, נטוש, הסביר מאיר. עכשיו דורש האפסטרופוס שכר-דיורה לכל חקר סת-הגיוס. הזמן שבו הצלתי את המדינה אינו פטור מתשלום שכר-דיורה, לעתה."

גם אתה? שאלה ניצה בנעימת אירצון. כבחורה שהיתה מוכנה להס-תעו שלצעה נוכחת לעתה, כי גם בחור זה הוא ככל הבחורים. מה, גם אני? ניסה מאיר להבין. אם גם אני הצלתי את המדינה? גם אתה מדבר באותה ציניות בנוגע למחשבת שלך במלחמה? ציניות? סקח, מאיר שני סימני שאלה גדולים. (פעם היה זה אידיאל, זיוו להחשב כציני. היה רואה את עצמו בעיני רוחו אומר מיסרא קצרה, פוגנה והרסנית, וכל הבחורות מתחל-זות ביניהן לחש של הקפלות: הוא כל-כך ציני. — אולם זה היה זעם.)

אומר אתה, הצלתי את המדינה, אלו כל מה שקרה לך נוגע לך בדיוק וד השווה."

גם כן. אחי הוא זה שנפל במלחמה. זה שנוגע אלי, לא היה קשור בחסידי ל דבר טראגי הדורש כובד-ראש או ראח-יבדור, ומנין לך, בכלל, כי עבר לי משהו? ושם הייתי מקיר ראשי שנלך? הוא ניב את האירוע. שעלו

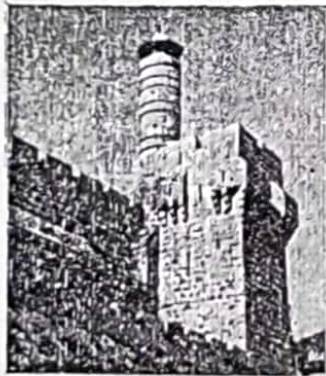
מסיר הקשה על זגוגיות משקפיו, ללא משקפים נראו פניו ערומים, ועניו קצרות-הראיה הנעוצות בדרך-כלל בפניו של הדובר אחר, נראו עתה כח-רות משעו בחלל הרוק. ובכלל — האם עריך הוא להתרגש עכשיו באופן פטריטי? פרשה זו הרי נגמרה."

האם נגמרה באמת? האם אף פעם לא צפים בראשך זכרונות מימי הקר-בות, החוורים ומטרידים אותך לעתים? הרי קרה, שהיית בסכנת? "

לא יותר מכל אדם שהיה מגויס בירושלים, משך כחפסיו."

שוב! האם בגלל זה שגם לאחרים קרו כדברים שקרו לך, השאירו עליך

זו שאולי תשאל

מסיפורי ירושלים במצור מאת אורי אפשטיין

לשמוע אחר סיפורי-המעשה איוו פלי-טת, מענין מאד מלווה וירוד-גלים אנדו של טרץ קטן בסה סגור. מפני שיש להחשב ברגשותיהם ובעצביהם של בני-אדם ולא לפוררם סתם — רק כדי להביא לסיפוקה את תאוות ה-שוויץ שלי, ומפני שאני יודע עד כמה זה מאכזב לצפות לאיוו סיפור מותח ורבי-רושם, ולשמוע אחר-כך איוו מעשה טפל ובנאלי, שרק האלו-הים יודע מה ראה המספר להיטפל אליו ולרווחו מהנסיונותיו שלו. — והרי באמת אין כל סיבה ליחס חשיבות כה מופרזת לאישיותי וקורותיה, ולשם מה? כדי לגבות מבטרי-התפעלות או

לעורר רגשות-רחמנות משונים שלאחר המעשה? כדי להוסיף עוד ציובאס על יכול הציובאסים שכבר נתברכנו בו? לאן היינו מגיעים לו כל אחד היה כושה על הציובל חיסוט מפורט במה שהרגיש ברגע מסוים? והרי באמת לא אירע לי דבר שלא קרה כדוגמתו גם לכל אחד אחר, ואין כל סיבה שתתחיל לספוח לעצמי על הכתף ולר-רוש תשובות לב. לכולם זה קרה, כך, לפחות. אמרו לי הקרובים שבידודי ותבוא עליהם ברכת, ההתאספות היא מידה אנושית, מאד, וכל מי שעושה משהו לסיפוחה, עושה לקידום ה-תרבות."

והקומפלקסים — זה מותר האדם מן הבהמה — מתי קרה הדבר? שאלה באופן עניני, וחובע תשובה האופן המכוון, שבו לא הוסיפה להגיב על שגותי העקרונות, חיה בו משום תגובה בולטת בחיוביותה. חוסר-תגובי חת, הבעי, כי פשוט אין הרברים ראויים שיגובו עליהם. כי אין להם אלא ערך של שכבת-מגן האומרת, הסירגי והסעונה סילוק — ולא תגובה. איוו דבר?"

הרגשת-הסחד שהרגשת, סכנת-החיים, סכנת הוראות כי הקיץ הקץ וקרוב המות."

אדיו הריחניים של הקשה מילאו את חלל החדר — קשה טוב מלפני פרץ

ה-צנע, שהיתה אמו שולחת לו במיוחד מתל-אביב.

— — — — —
תוך כדי המולת והזכנות בערב סיניו גוה-יעקב אמר לי בשנלר אחד המסק-דים (או קראו להם עדיין, מסקרים) — קצינים עוד לא היו אז): טוב שויתרו על התכנית השניה. — איוו — תכנית שניה? שאלתי. התכנית להק-לת הלחץ מעל יהודי העיר העתיקה. — מפעולה קשה ד' — ויתרו עליה — ויינו."

כיון שכן, ויתרו על התכנית, הלכתי לחדר-התרבות לשמוע את קונצרט ה-תקליטים שנערך-שם אותו ערב. באפ-צע הסימפונייה נקראו כל חברי מחלקת הקשר לצאת ולהתאסף מיד בחדרם. רטנתי משהו על כי אין מתאמים את פעולות-הקרב בירושלים עם זמני הקו ויצאתי לחדר, שם כבר היו כולם נאספים ולבושים אובדלים, עסוקים בבדיקת מכשירי-אלחוט, סעינת מחס-ניות-ססן, מילוי-סימיות, מישנו אמר בלי הרף: הלו דוד וו דוד אחד, הלו דוד וו דוד אחד, ובעוד אני מנסה להדק את הרצועה של מכשירי האלחוט ומקפץ את המכשיר על הגב כדי לבדוק את מידת נוחיותו — ניצבת לפני דמות ממושקפת, במדי גברדין מבהיקים ומנוהצים, מדגנת לי מתחת לסנסר ושואלת בקול באס הגורף מופולאריות: איך מצב-הרוח? רציתי להשיב, כי מצב-רוחי ישחפר בו ברגע שיחדל לדגנ את סנסרי, אלא שב-רגע זה הכרתי מי הדובר, וחנקתי את הערתי. הוא יצא זה עתה מהחדר הסמוך, שם אמר כמה מלים נרגשות מאד למסקרים, שעמדו לצאת לפעולה, לחץ להם את היד לפי תור, שלף דגל ונתנו למסקר-הפעולה, על-מנת שיונף למחרת מעל למגדל-דוד הנכבש.

ירדנו לאוטובוסים המשוורנים והת-חלנו לגנוע למרכז המסחרי, לבית טאנוס, שנועד כנקודת-היערכות ליצי-אה אל שער יפו ולכיבוש מגדל-דוד. עם היכנסנו לאוטובוס חדל מכשירי האלחוט מפעול, בעצם לא היה פלא בדבר, כי המכשיר היה כסוג שאינו מיועד לשעול במשוורנים, אך כיון שכינתנו עמדה להתחלק בישינת המרי-צה לשתי חוליות, שהיו צריכות לקיים קשר ביניהן, הוחלט שעל המכשירים לקיים את הקשר כבר וואוטובוסים על-מנת לתאם את רגע הירידה מה-מכוניות, כך הוחלט, והאלחוטאים פעלו בתאם להוראות שקיבלו. המכשירים לאו דוקא.

נסענו לכיוון המרכז המסחרי, כאשר עברנו את בנין דוד ופנינו לעבר ה-י.מ.ק.א. ורחוב ממילא, החילוננו לש-מוע את הקולות העגומים של יריות שיגרניות מהחומה אל עבר ימין משה. סתאום הרגשנו, כי מכוניותנו בודדת, האוטובוס השני, שהיה צריך לבוא בעקבותינו, לא נראה. ניסינו לאתר בעזרת מכשירי האלחוט, אך זה הרי לא פעל. לאחר איראילו היכוסים מפניו אחרה וחורנו שלמים ובריאים לבית ההסתדרות. כעבור כמה דקות הוסיע האוטובוס השני, הוא תעה בדרך, חשב כי יש להתקדם ברחוב צודי אחר מזה שנסענו בו אנחנו. בינתים חיכינו

למה שעלול להתרחש. המפקדים עלו לבית ההסתדרות כדי לנהל שיחות טלפון ולקבל הוראות חדשות לאור המצב שנוצר. השעה הייתה כבר 4 לפנות בוקר, ושחור הלילה הוחלף באסדרות משינה. איש לא הבין, מדוע אין חוזרים לשלול, לישון. הרי למעשה כבר עבר הלילה. היה זה באותם הזמנים בהם לא עלה על דעת איש, כי למחמה עלולה להתנהל גם לאור היום.

המפקדים חזרו. עלינו שוב למכור גינות. והן התחילו לנו — לכיוון המרכז המסחרי. אחדים ניסו להבין בקול רם: האם ננסה לדחוק ולערוך את ההתקפה עוד לפני עלות השחר? או שמא בכל זאת נתקף לאור היום? אפשרות אחרת לא נראתה. שהרי אם נעזרה ההתקפה רק ללילה הבא — לא יציאו אותנו כבר עכשיו, כשהאנשים אפסטיים מעייפות ונרדמים בחגורם המלא במכונות המיסלול. נכני סנו לאחד מרחובות המרכז המסחרי, מאלה המובילים לכביש. בית'לחם ול' חומה. המכונות עלתה על תיל שחסם את הרחוב ונעצרה. שמענו שוב את הצליפות השיגרתיות מהחומה אל עבר ימין משה. מיד אחר כך חדלנו משמוע את הקולות הסתמיים ההם. כיון של לאווננו הגיעו הקולות המוגדרים והי עניינים יותר של כדורים המתדפקים על לוח'השריון שלנו. מהחומה צלמו עלינו במחינות ובשויון נפש. אם אי פעם היתה ההפתעה גורם בתכנית של התקפת הלילה על החומה, הרי נתבטל עתה גורם זה ללא שוב — אחת היא אם נתקף מיד, לאור היום, או בלילה הבא. קפצנו מהמכונות אל בית נטוש שבצר הרחוב. לא היה זה בית טאנוס, שאליו היינו צריכים להגיע, אלא סתם בית בקצו האחד של אותו רחוב שבית טאנוס עמד בקצו השני. עלינו לקומה השנייה של אותו בית, נכנסנו לדירה הנפוצה ונסתדרנו לאורך הקיר רות. על הרצפה התגלגלה תמונה נטר שש של המלך סארוק. בברו שבחדר האמבטיה היו מים נטושים — מים חיים. מעין ספרורי אחרון של חיים ש פעמו כאן לפני חצי שנה, בימי נובמבר האחרונים. כשהרסו את המרכז המסחרי, המור שבדבר היה, כי דוקא במקום זה — היחיד בירושלים כולה — מצאנו מים בברזים עכשיו. ב' 14 במאי (או שמא היה זה 15 או 16?) איש מהנמצאים בחדר לא ידע זאת בדיוק. נכנסנו לבית'הכסא הנוש ומשכנו בדירת של הבסטריאנה' הנוש. ורמו מים. הרגשנו את עצמנו מתורבתים מאד. אחרי'ך חורגנו לחדר, השתרענו על הרצפה, התאבקנו באבק וחילנו להרגיש את עצמנו מתורבתים. חילנו להרגיש משהו בכלל. חיכוך השמש עמדה. ברום השמים, בחוץ ציטצף צופר של מכונות. שעמדה אישם נקובה בכדורים וחוקעה במקומה — מנגנון הצופר נחלקלל. כנראה, והצפצוף נמשך בלי הרף, חיכוך. מהעיר הביאו שני מכשירי אלחוט חרשים. כיון שהודענו כי מכשירי האלי חטו שלנו לא פעלו במשוריינים. ניסינו אותם — בחדר, הם פעלו רק בחדר יכולנו לנסותם. לפנות ערב הביאו

גם "ידיעות אחרונות". קראנו בעתון, כי כוחות ההגנה יצאו למרכז המסחרי לשם התקפה על שער יפו. כוחות ההגנה — אלה היינו אנחנו. תמהנו, אם גם הערבים, במרחק 300 מ' מאתנו על החומה, קוראים את "ידיעות אחרונות". בעצם לא היה להם צורך בכך. הם ידעו כבר בלאו הכי, כי אנו כאן. הצופר של המכונות המשיך לצפצף, עכשיו בקול ענות חלושה. נראה שה סוללה התרוקנה. המים בברזים החרו קנו אף הם, אך האנשים לא חדלו — כמובן — מלהשתמש בבית'הכסא. צחנת'דקבון מתקתקה פשטה בבית. חדרנו היה בדיוק מול בית'הכסא — בעברו ההוא של הפרוודור. כיון שהיה זה חדר המטה, נכנסנו אליו ויצאנו ממנו בלי הרף. איש, כמובן, לא סגר אחריו את הדלת. בקו החותית אין מקסימים על דקותי סגירת דלתות, איראפסר היה גם להעיר לכל נכנס ויוצא. עם כל פתיחת דלת פשט בחדר גל צחנה מעורר בחילה. עם כל פתיחת דלת קמתי, סגרתיה וחזרתי למקומי. היתה זו מלאכה סיופית. מיד כשחזרתי למקומי נפתחה הדלת שוב. קמתי שוב. סגרתיה, וחזרתי — וחזר חלילה. הצופר שבחוץ השמיע קול דק, משועם ומתמיד.

עם חשיכה הורגשה התעוררות'מה. נשמעו פקודות, מסקדי'הכיתות ריכוז סביבם את אנשיהם. סקרו אותם. חילקו הוראות. ירדנו לקומת'הקרקע והסתדרנו ליציאה. כולם שמחו להגיע את אבריהם. לעשות משהו. לצאת מהחורבה הזאת. מוסה המ'ס (משה סלומון) בא לקראתי, זורח. כולו ומלא בטחון כרגיל (או קראנו לואת שוי'ץ — מוסה היה ידוע כ"שוי'ץ") ואמר: "זה שא הכיף! מחר נטייל בחוצות העיר העתיקה! ואתה יודע מה זאת אומרת?" — אתה מבט'ס? שאלתי שאלה ריטוריות. כל אחד היה יכול לראות, כי מוסה מבט'ס. — ועוד איך! זה הרגע אשר לו חיכויות כל הזמן. תאר לך — להשתתף בפעולה כזאת. ונתן לי ספיחה עצומה על הכתף.

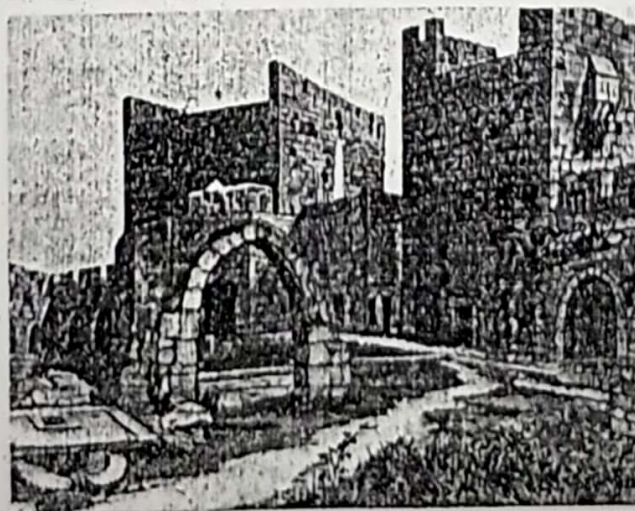
בשעה 11 החלה הרעשה ה"דודקו"ת על החומה — הרעשה של שלושה

סגונים. בלשון המונחים הטכנית קראו לואת — ריכוך... לנו היה נדמה, כי זהו אות האזעקה בשביל הערבים. להודיעם כי עצם ההתקפה עומדת להתחיל.

עלינו לאוטובוסים המשוריינים. שבאו לקחתנו. האוטובוס נתמלא עד אפס מקום. מוסה יושב עלי'ר. התקדמנו לאורך הרחוב. השארנו את בית טאנוס משמאלנו, ופנינו שמאלה, במעלה כביש בית'לחם במקביל לחומה. על לוח השריון התחילו להתדפק כדורים. נסענו לאט. לפנינו נסעה מכונת ג' מ. ס. ובה החוליה הפורצת. לפי התכנית היה על מכונת זו להתקרב לחומה ככל האפשר. על האנשים היה לקפוץ מתוכה, לפוצץ דלת'פלדה הסמכה לשער יפו. לפרוץ פנימה ולעלות חיש מהר לכגדל — ואנחנו אחריהם. בעד הדלת הפורצת — ולשלוט מהמגדל על השטח כדי שהתגבורת תוכל לבוא בעקבותינו מבית טאנוס. להצטרף אלינו ולסגור את העיר העתיקה כשאנו מתים עליה מהמגדל. בשעת הפעולה היה עלינו להיות קשורים עם החלילה הפורצת בעזרת מכשירי האלחוט. — ניסינו להתקשר אחם מהמשורין לג' מ. ס. שלהם. לא קיבלנו תשובה. המכשירים — אלה שנבדקו קודם בחדר — לא פעלו במשורין. ניסינו להתקשר במכשיר שני עם מטה הפעור לה והתגבורת שבבית טאנוס. לא נש' משה תשובה. נסענו באיטיות. הכדורים התדפקו על לוח'השריון. התקדמנו לאורך הכביש. לפתע ראינו, כי מכונת הג'מ.ס. אינה נוסעת במישורין אלא מיסלולת כאלו נשתכר הנהג. צעקנו לתוך מכשיר האלחוט בכל כוחנו, כאלו זה יועיל משהו — רצינו לדעת מה קרה אצלם. אחרי'ך קראנו בקר לוח. "ערומים" — ללא אלחוט. הם תשובה. האש המכוונת אלינו מהחומה היתה כה צפוה עד כי השתיקה כל קול אחר. ראינו את מכונת הג'מ.ס. עושה תנועה סיבובית. חוזרת על עקביה וחוזרת בדרך בה באה. מוסה קילל משהו עסיסי ופקד: "לח' וור'!" חפשינו היה להתקדם בעקבות הג'מ.ס. מסען הנפץ לפריצת דלת

הפלדה היה אצלם. הם היו כפוסים לפיקודו של מוסה. אך כיון שהאלחוט לא פעל, נשללה ממנו אפשרות השרי קוד עליהם. לא נותר לנו אלא לחזור בעקבותיהם. הנהג היסה את המכ'ר. ניסה להסתובב — ונעצר במקום. קריאות מבוהלות נפלטו מפי האנשים: "מה קרה?" מה שקרה היה, כי הנהג קיבל כדור. עוד מישו קיבל כדור. בסוף האוטובוס. קריאות עצבניות קראו לנהג הרורבי. ההוא ניגש להנהג הנע את המנוע. עשה שתי תנועות אפיצות במהלכים. המכונות התחילו לנוע. רסס עבר אותה כולה — ונעצרה לחלוטין בלא להשמיע הנה נוסף. הקריאות העצבניות ניסו לשל את הנהג. אתה מוכ'ר לוו! אתה מוכ'ר! אתה מכו'ר! השידולים היו מכוונים כבר אה. למנוע. יותר מאשר לנהג. הנהג רק ענה: "מה אחם חושבים — ש אני רוצה להישאר כאן?" אבל המכונות לא, וזה במשהו. כל אותו זמן לא פסקו הכדורים מלהתדפק על לוח'השריון. השריון היה בלתי חזיר — דבר בלתי רשיח. בירושלים דאז. הכדורים לא חדרו בעד השריון — אך כמה רסיסים וגם כדורים חדרו בחריצי האשנים שבן המקלע. ניסה את המגל'ד. המגל'ד השתעל בחצר צרור. המקלע הכריז: "המקלע אינו פועל". המקלע היה הנשק הכבד ביותר במכונות. ניסינו להתקשר עם המטה בבית טאנוס. כדי שישלחו עזרה ויח' לצו אותנו מהמכונות. אך לא קיבלנו תשובה. (אחר כך נודע לנו, כי הם קלטו את קריאותינו אך אנו לא קלטנו את תשובותיהם. אולם זה לא שינה במאומה, כי בבית טאנוס בין כך ובין כך לא ראו לעצמם כל אפשרות לעשות משהו לעזרתנו. לדידנו היה הדבר כאילו לא נתקבלו קריאותינו כלל). פתאום אמר מוסה: "חשפתי כדור" — ונשתתק.

היתה זו לי הפעם הראשונה בה ראיתי מסקד נסע בפעולה שבת הש' תחפתי — ונוכחתי לדעת מה פירושו של דבר. עד כה היו האנשים מרוסנים וממושעים. אמנם שררה דריכות ב' מכונות. שלטה מתחיות — אך שלט גם סדר. שר אסילו שקט יחסי. מוסה שלט באנשים. כל אחד ידע את מקר'ו, וכן ידע כי יש מי שנותן הוראות. יש מי שאפשר לסמוך עליו. כל אחד ראה את עצמו סטור מלחשוב. ואסילו מלבר. מוסה חשב ודיבר בשלף כולם. מוסה, שבעצמו לא התרגש אף פעם. ואף עתה דיבר כל הזמן באותו שקט ובטחון יהיר במקצת שהייו מ' קודם קוראים לו. שוי'ץ. השרת מש' קט זה על כל אלה שהיו במחיצתו. אך ברגע שהודיע כי נסע ונשתתק — הותרו כל הרצועות. כל אותה מתחיות שהיתה מרוסנת עד כה מצאה לה פורקן לפתע. האנשים התחילו לצ' עוק — איש לא ידע מה ולמה — לפרפר. להשתולל. לספס חלוק וח' וור. וכל זה בחושך המסיך כשא' אפשר לראות כלום ואפשר רק לשמוע את הקולות בחור השחור — בחור אסס מקום. כשסט'ר של כדורים בכל

החצר הפנימית שבמחצות דוד

זו שאולי תשאל

(9 מרס 1979)

הקליטורים הידועים אז ניתן בלי הרף
על הסדרה מבוזבז.

במחשבה נקד רק רשון אהרן, בן
שלוש שנים; רק לא מפקדו, רק
לא מפקדו של המדון בולה בדי
שנים חסונה מן של יעקב, של
יחזקאל את המעטות, קראו בקולו ה'
רש' המעטות, ביהודה, שש!
אחר שלוש ימים בדי המעטות
בה בן הקדחת אין אלא מוסדות
על המעטות המעטות.

טעם שרץ דקות מרעטות עברו
 כי לא יתקנו, כי באמת עבר זמן מה
 זה כפי "שטרטא" את היה חושך מחולל
 המכשיר המסמך - על המסמך
 היה בין שנים בעל התחברות ויטן
 ביה - הבית כי חושך הנוהר לנו נמרד
 ביקש היתה זו דואת "קרידה שחורה
 כי - המרה שכלית ומישיבת לחור
 שיהי ללא ספק על התרגשות - פשוט
 שחורה קיסט - פתח לגבולות הער
 עד - זו היתה הי אלה אולי הדקות
 המסמכות שחורה יתבהר על מושב האר
 חושך שלה לא פתח, שלם בנטי
 ויטן - ודעתה כי עוד כמה דקות
 בנטי ל לחוש המסמך היה המיני
 הכוח - את אנוש - מסמכים כלל
 את המסמך ומבולס בקוסמט מסור
 ית עזה - אשכנז כוד הניב מול
 המסמך מסמך בולט לאש המסמכות
 אולי - היתה זו קודה מתה לחלוטין
 המסמכות על צורה מן המסמך היתה
 מסמך שלא עלה אפילו על הדעת

המקורות האלו נכלל עוד לפני
היה על דעתו של המהרש"א
לדבר חסידות — אלא לא ידע להם
— להם ענין לקרות ותעוררה כי
הקדמות לידם מה ואין יקרה אשר
יקרה — כמו שחשב בין הקהל בתוך
אמרו ברוב שכל חסידותיהם נס
היה לא היה נכונם למבוא סתום —
ודע כי דעם הגוי תורו של ה'
Dems ex machina להוסיף, אלא שבו
ספרו זה היה סתום על הבמה בעצם
לא האמין כי "Dems ex machina"
לא יספיק אפוא הגויין הרבים אותו
להחליט לאמר, כי כל השאלה היא
האם על דעת כלבו, לא שאלה של
הגוי, אלא, שאלה של "מחזיקי". אלא
דבר הגויין לא היה מסבבם, להאמין
היה לא יספיק אף רוב כי באמת
זה חסיד, אפוא לא נראה כל אשה
היא להפוך כל שמה לעלילה אבל
היה להם לא העלילה הברה הגוינית
ו להשאלה על שני עקמות ילדו
היא חסידותוין בחלום של, לא,
החבר, ויפיקו ל"Dems ex machina"
אמר החסידות עניניו של אותו
היה הוא להפוך את מביקו האלמות
הפסוק את המביק — ו היה הדי
ראשונה לקיים בשלמבית או
לאחריה — או לטובים — נספח
מבוא של שאלה ביד האויב הברית
ו היה חשב על מה שחשב גם
אין שאלה הניחה אותו לא היה לו
היה לנצח לא היה לו חשב להפוך
על השאלה האם היה לו חשב
החלום היה על חסידות —

למה לו לבקש הוראות ממני — יד
יש מה שיהלילי ואל יכריח אותי
לחשוב והבין אמר — להססוך. לא
רציתי להודות בהבין ולהת לו עליזה
עלי. שחקתי ונשיתי את עצמי כלא
חוסר.

נעבור כמה דקות הצילו אברהם
לה הפיל כונו כל מוסד להטלים את
קולו על המהפלה. היתה זו היתה מיד
הדת במינה — היתה ובהו המהפחל
לבוש צורת המבית — מאדמות —
המבית הארצון של יחיד העומד מל
רבים. הברים? אמר אברהם. הוא
באמת אמר. הברים? — כמו באמר
מהברים בתורת נראה שגם הוא
שגם את כעס הנראה שבתחלתה
הזהר מאדמות המהפחלת. לא וכל
לאחד וכן. לפניו שתי דרכים: להר
סאר כאן ולהגן על המבנית עד סר
פת דמנו האדמות. אז — לעזוב את
המבנית ולסגור. כיון שנאמר המליט
הזהר וקודמה המבנית. המבצ נראה לי
פחת בקיפולת מהרה. להגן על הגבר
ניתן. ודוקא — עד שיפת דמנו האד
רונה. וזאת במבנית שאין להזיה
מקומה בודדת ובוטלת מל היתה
שמהקלע מקללל האלהות אינו פד
לה. להגן על המבנית? — לם פת?
מי צריך את המבנית — בכלל? מי
עוד ישתמש בה? האנשים המהוו
לקום ולעזוב לכוון הולת קמת מבנית
איש לא ידע אלהה כיוון יש לקפוץ.
איש לא ידע היכן המבית היכן העיד
היכן אבנו. האנשים מהקלע ליד ה
לול ולא ידעו לאן יחזו.

באותו רגע היה זה מוסת, שם
כל היחיד מודע והפוסק קנה לעצמו
את הזכות של הצלת חייהם של כל
אלה שהיו באסטרובוס. הוא כבר איבד
דם לרוב ושכב על הספסל כמזקן
וסמך כולו. עתה החל בתנועה וביקש
סיים לאתר שכינתו ואל מוצבו. כמעט
קם וזלזה התברכה ונתפשה מוקרבת
לה שכינה הסתורקת ביותר של זה
מכונתו: מוסת רוצה לדבר? הן
כיו חלק של שניה הסתורקת וזוהי
מכונת. הנה לא נסמך. מוסת אמר
שם מלים: קצו בביתן של אף הן
מכונת. הליהו? הרגשה אפונה של
במחן מילאה את חלל המכונת. הרצ
שון קץ הנהגה כששיטתו יורה בסמך
ממכונת לדבר החומה באשליה של

היכרתי. קפצנו בזה אחר זה בכיוון
האף - של המכונית.

אזיר צו ורוח קרירה — זה היה ה' רוסט הראשון ברוך. שקט. שקט של ליל-ירידה שאינן מהדסקות של לוח שרון.

דרך ישרה לעמולתו — ודרך ש'
אים לא ידע אותה בנסה שאיש לא
התמצא בו אל עמדות שאיש לא ידע
היכן הן והיכן עמדות הערבים — וזהו
פרשת הרפתקאות משלה.
כעבור כמה שעות הגיע מוסה ל'
בסיס.

בנוסף הודיעו, כי שרידים של אר
סובסטר שרוף נראים על הגביט של
מגדל דוד.
מסדה לא נעברו ימים אחדים בבית
המדרש.

מסעקי הקפה שבקרעיות הספל הווי
הזכרים לא היה בהם מאומה כדי לִי
העדיק את ההתעוררות הרבה שבה הסֵר,
הכל בהם מאויד. הוא יסב כאשם דווקא,
בזמן ומאומן לבשת למילוי חובתו ו
ליבת את המסע הנשיית התעוררת שנסֵר
הזה מן הסתם ונודעשה בודאי עד
היסוד בשמי מחזות העזות שגולל
ליבתי. להרעיד את סגרת הערעות
וההזדוּת מאומה עורר בודאי בגי
ליתו ובאכזריותו. הוא הדיק, כי עכשיו
יחזק עלי לקחת את עצמו בידים ולִי
סעסע שוב את עקבות הערועם שה
עלה יצר. לאשר שעברו כמה דקות
בלא שגילתה כל סימני רגשותיו והר
מה נרגז. גל חם לא אסירותיו הודח
עבר אותו על כי לא נרתעה ולא
נעצרה לא ההבטחה את ראשה בחיקו
או בחול, ולא אילוצו להרעיד ולסער.
על כי נשארתי יושבת במקומה וסדֵר
בזנות בעוק רב במסעקי הקפה –
אותם מסעקי הקפה שבהם התגנב
גם הוא בהתעוררות בלתי מועדקת כלִי
קדי.

כאשר קמה לאחריה ליה אמה
לדלת.
"I enjoyed our talk very much"
אמר באנחות. ללא כל סיבה וזכרה
ללא כל שום של נעמת אירועה.
"So did I" השיבה. היא לא העירה
כי הרי הוא בנצחם היה זה שדובר בו
השן רוב הזמן.

הוא היסוד גבוה במקום.
לעצם. לך הכיח כל המה.
ליו הרי כלל לא הכרת אותי עד

- תחנת איזק נעמן לביתם הקטן : ז'אן דרדז.

היזב, נתנה בו מבט חום.
לאו דוקא לך... רק — לזו ש
הסאל."

האמדיקאנית במשלם

(סוף מעמוד 5)

ולתהלות שם אחד מאתנו, שנשכר הקרת, התחילו הבאורים להעריך אותה כל אחד הסתדר לעשות משהו למענה, סובבו אותה חיבה וכבוד. הוספתה ב"הודא"אכל היתה מלווה תמיד במלים של חיבה ובתצחוק קלה על שפתי הכל.

היתה זו פנימה סעונית בין החלוצים
נות הברזים של התנועה האמריקאית
בין הלוחם העברי שנחשב לשני הצד
דיון להכריז הרבה מוצא הולנד. ואכן
נתגוררה צאלנו השאלה: למה אין
אנחנו יודעים כלום על אלה באמריקה,
שהם העורך החזק שלנו בימי זה
מאבק? מה יודעים אנו עליהם יותר
מאנחנו. החדד העשירי! המהדור זה
סישה העיתונות בארץ לא אלתן סניאנות
ססלפני המחלמה העולמית השנה,
כאשר השקאה כילתה את רוב העדות
אירופה. ואילו העורך בארץ לא חס
בסגוריה במלוא עסקה מחסור קשר
נפשי מאתים הרבה מוצא הולנד. וסניאנות
העדות!

ועוד, האין אפשרות להכניס בלב הר
נוער הישראלי והאמריקאי כאחד את
הרגשות האהבה והאחזריות המלאה לנצל
ההיסטוריה שבעולו אנו מוסיפים לבנות?
שבתאי ניסל

דבורל'ה אשמה או
מוטקה בעל'החלומות

(5 מיליון שקל)

החלוק, והחלה מתולגלת במהירות בחר-
לות.

מוסקה רצה לצעוק, רצה לרדוף ול-
השיגה, אך הגייר ובו חקות המצדדים
התבלבל והתמלגלג... הגבה קולות רבים
נשמעו. אין זאת כי אם הרגישו בפקודה
הבורחת וצועקים לחסמה, התחלסם
מוסקה ומצא עצמן בבית החללים חוקר
לוח ודברי הבירור שחזרו מן הקויל
נות וימנעוהם מיריות, בלכבו מלבושת
עד מתי נצא בלי מלבושת! יתח הסד
את השיקור!

הענין מוסקת מבט פיקח אל התבונה
וקרא: מסמסמסמס סמסמסמס. לישא
חרגנו על הפיקוח. אין הם אשכנסי
עם כמסמס יכילתם, אך אותה דבורה
הסתלק מן המסמס היא מוסקת חקס
נה, ולו נמלה ליהי חקרה ללד
ויס', השתמו הבחורים, אך כמסמס
אוסף היא אמת כדבריה. מאו שונאים
התבונה כבית החולים את דבורה.
ואני, אני שסמסתי את היסודי, אי
שסמסד אני את מוסקת, אני נסמס לק'
כל דעה. חובת נדעת מסני לדבורה
זו חקסה לסנוא אותה, אך, מה קשה
התחבתי שסמסד במני אנשי המסמסל
יחילו נא למסמס הדעה רשומה. ה'
אומנם אשמה בכך, שהחולים עוד
החולים כמיוסמס לבונה החלבויות אי
לום כנאומס למסמס כשיר, דבורה
דבורה ללבד ו

2172

אל מלא רחמים שוכן במרומים המצא מנוחה נכונה על נפשי
השכינה לנפשות אחינו ואחיותינו שהערו למוות נפשם על
קידוש השם. אנא בעל הרחמים הטחירים בסתר כנפיד
לעולמים, וצורר בצרור החיים את נשמותיהם. ומהי מנוחתם
כבוד. אמן.

קדיש יתום

יהודי ויחיד שמיא רבא, בעלמא די ברא כרעותה וימליך
מלכותיה. בהייכון ובימיכון ובהיי דכל בית ישראל, בעגלא
ובזמן קריב ואמרן אמן:

יהא שמיא רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא

יחברד וישתבח ויחפאר ויחרוםם ויחנשא ויחזיר ויחעלה
ויחלהל שמיא דקודשא בריך הוא, לעילא מן כל ברכתא
ושיבתא תשובתא ונחמתא, דאמירן בעלמא, ואמרן אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים עלינו ועל כל ישראל
ואמרן אמן:

עושה שלום במרומוי הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל,
ואמרן אמן:

גמ' לראת
נחמאם: ברוך

סופר אברהם
סוריה קופל משה

פיטל קלמן
פלוס אריה

פרדא אוריח
פריימן אברהם חיים

פרנקל שבעה
פרנקל שבעה
פישל שמעון

צוקר שמאל

קורסונסקי יוסף

קייזיביץ דבורה
קלאר בייסל
קלימניק רחל

קנור יעקב יוסף
קסוט חנה
קסוני ינאל

קרמר הרב
קרנר דב

רוחנאום מרדכי
רוחנאום אברהם
רוס יהודית (הדיה)

שוורץ רינה
שטרנברג שמאל
שמר רחל

שפירא דוד
תב אסתר

הלשט גרד
השמוק צבי
קסלר מרדכי

גורמן דב

חבר אברהם
היינצקי מרדכי
היינצקי ישראל

סרבלום אלהה

יוסקי חיים מרדכי

בנו יעקב

בנו חבקוק
בנו רבקה
בנו שמאל

בנוני שרה
לבנון צבי

לוי'הם זכריה
לוי'הם שרה
ליפנין קלמן

מנוס פריץ
מורחזי מאיר
מורחזי שלמה

מיסחאן חנה (הדי)
מיסחאן דב (בוריס)
מליח שמעון

מנחם מרדכי
מנשה חיים
מריאסין זאב

זכרונם לברכה

יזכור

יזכרו לנצח אנשי האוניברסיטה העברית בירושלים מוריה
עובדיה וחלמדיה שנפלו חלל בהגנתם על מדינת ישראל.

מושיב גרשון
מידב עמנואל מנחם
משקוב פנחס
מרקס יהושע

נשרי דוד

סילמן אהרון

סליצין דוד

סלומון משה

סורן יהושע גדעון

סנדלר דב

עליאש יעקב משה

פחובסקי בן ציון תיאודור

פוחס יצחק

פומרג'ן יעל

פיסס יהודה

פפירוביץ בלהה

פרלמן נתן

פרלשטיין משה אביגדור

פרסיץ בנימין

פת ברוך

צוובנר דוד

ציברסקי בלהה

צימרמן מנחם נחום
צינדר ראובן חיים

קבקר יוסף

קוטסיק יעקב

קופלר יוסף

קופשטיין מרדכי

קושניר טוביה

קיפניס יעקב

קלגסרין רחמים

קמפניסקי שמשון

קנאל יעקב

קרסס צבי רובנס

רבינוביץ אהרון אלמרד

רוזנברג יעקב

רטובנסקי שמעון

רייך דניאל ברוך

רייזמן עזרא

רייזמן מנחם

שווייצר יצחק

שושני נחום

שטאל רפאל

שיריזלי אברהם

שניאור יוסף חיים

תרשיש חנן

חללי השיירה בדרך להר-הצופים ביום ד' בניסן תש"ח.

אהרונוב רבקה

אכלופי יעל

אליהו צבי

אפלכאום אסתר

ארכיב יוסף

אשבל צפונה

בונאבנטורה אנצו יוסף

בירנבאום אסתר

בן-ארי שושנה

בן-דוד משה

בן-שאול (ברובנסקי) יעקב

בן-שלום מרגלית

בס בתיה

ברגר יצחק

ברובנסקי אברהם

ברוני זיה

ברלוביץ יוכבד

ברשובסקי משה

דולז'נסקי לאוניד

הבר ברוריה

הורביץ רעיה

אורבך יקותיאל

אלחנן (רבינוביץ) בנימין

אלישברג דניאל

אמל ברוך

אנגל חיים

אפשלק חיים

בינסקי יהודה

בכר יוסף אריה

בן-ימין עזר

בן-ישי ברוך

בן-מנחם יצחק

בן-עטר יעקב

בקשט גבריאל

בריקמן גד

ברקוביץ אלכסנדר

ברגר צבי

גוטליב יהודה

גוטשל צבי

גולדוטר יעקב

גולנד סב

גן שמואל

גרסמן גועם

גרוברג ישראל

גרשקין גדעון

גרינפלד ישראל

דכסס יוסף צבי

דרשקובסקי אילן

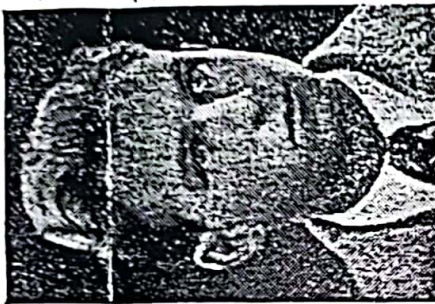
הורן ישראל משה

הלוי יצחק

המאיר בנימין

הרשקוביץ אליהו

משה סלומון הי"ד

העריצות, ערנותו העסקית ואופיו למנהיגותו כשרון-הדבור שהצטיין בו, וכדוהשכנות שותף חמיר לרבניו - כל אלה עשויות עוד בחייתו בביתם העממי, למרכז ולדובר ראשי בעניני הכחה.

את השכלתו התיכנית קבל בגמנותיה "הרצליה" בת"א, אף כאן הרבה לשקד על למודיו, הרבה לקרא ולהשתלם. ולא היה בול, לצמאון-הדעת שלו, ולא היה קץ לשאיסתו להשכלה ולמעולה, להלכה ולמעשה. קריאתו בספרים הייתה חמיר מתוך התעסקות וחפיסה מקיפה, מתוך נוחות ועיון. כי הקריאה והלמוד היו לו, עוד מילדותו, מכשיר להשכלה וההשכלה - אמצעי למעולה.

מתוך יציר-פעולה זה נסמך עוד כיל-דוחו לגוריו הגדני, והיה פעיל בה-גנה, כשסיים את חקל-למודיו בגמנותיה התניים לנוסרות, ועבר בגדרה, קורס-לסמלים גוטריים, שהיה קודם מ"כ.

כשרונותיו עמדו לו, כאמור, עוד כי-גיל צעיר בחסקידים צבוריים חשובים, ובין חבריו במושבה היה מן המעילים ביותר בהשכלתו הצעירה, כאן שמש מדריך, והמורה - בשעת הצורך - גם מפקד-הסדרה, ושבו בלט מתוך כל-יור חבריו המדריכים בעושר ידיעותיו, בהיקפן הרחב ובעומקן. בחוגי הנוער של המכבי הצעיר הרבה משה סלומון להרצות על נושאים שונים: מסורות, היסטוריים ותנועתיים. חמיר ידע, חמיר היה מוכן ורשע להשמיע, לנאום ולהש-פיע על חבריו הצעירים.

לאחר זמן נשלח מטעם המחלקה ל-שליש, מה קבל הכשרה לקראת חפיד-נעלה, לקראת שליחתו העתידית בגולה. ואמנם, עם חום השנה הראשונה לגוס-רוח יצא משה סלומון בשליחות המח-לקה לענייני-הנוער של ההנהלה הציו-נית ללכנו ולסוריה. להלכה הוטל עליו

8

ה' כ"ה תר"ל - א"ת
ב' ס'ת' י"ט
25.1.49

לחלוק רץ בהמשכתי, אך פעילותו הרבה להצילנו מן החומים אשר צוי לו, והוא הקליש חלק רב מומנו ופכתו על לעניני העליה, ולילות רבים עברו עליו בלהייה על גבי אטמוע או במ-כונית בכביש סוריה ובנבולות הארץ למלוי התמקיד.

בשננו ארצה נתקבל משה לאוניבר-סיטה ונכנס למחלקה למדעי-היהדות. עוד בהיותו בסוריה גמלה בלבו ההחלטה להקדיש את עצמו למדעי המורה וה-דיפלומטיה. הוא הסיק ללמוד בשקידה רבה וידע יסא את הלשון הערבית ואת ספרותה. באוניברסיטה בירושלים בכל כקוללות להיסטוריה, סוציולוגיה, כל-כלה וערבית.

וכשהכריזה המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית, ב'ש' תשי"ז, על סתי-חת ביים לדיפלומטים, הציע משה את מועמדותו, ועל אף גילו הצעיר או, לך בן 21 היה, עמד בבחינות-ההתחרות וזכה להיות אחד מ-24 התלמידים שנח-קבלו (מתוך עשרות רבות) למוסד זה. הוא גם סיים אותו בהצלחה, ועחיד מוהיל היה נשקף לו בשרה הדיפלומטית במדינת ישראל הצעירה.

בר כבר עם למודיו במסד זה המשיך משה ס. ללמוד גם באוניב', והצטיין גם בה. אף זכה לקבל סטיפנדיה מיו-חודת על תריותיו ועבודותיו הנאות. עבודתו ככתב על מוחדר עלי וימי שלטונו בארץ וכתה להערכה מיוחדת מפי מורי המוסד קבול. באוניברסיטה הספיק משה לסיים שלשה "מנסים".

אך הנה פרצו, המאורעות בירושלים, ב-30 בנובמבר (1947) משה ס. מיה-לעמוד בפרץ בראש יחידתו שיצאה ל-הגן על ירושלים מפני התפרעות היה-מונים הערבים אשר, אחר שרפס באע-העיר החדשה, משה ס. עמד או בראש קומץ מנינים שהתאצרו ברחוב הנסיכה מרי והרסו את כל התקפות. האנגלים סתחו באש אל המנינים וחמשה כדורים נקבו את מעילו של משה, אך הוא נצל. באוניברסיטה היה משה ס. מסקר

מחלקה של אנשי-ההנהגה הוא היה מר-יך בכמה קורסים של סכים ומסייב בכסר עציון ובמשואות יצחק. עם רא-שית המחלמה העולה פ. ס. לדרגת סגן מסקר סלונה ואח"כ למסד המלונה הסניעית בגורו. מוריה, כמסד היה אהב על חבריו ועל אנשי המוראכ והוא היה להם למסת באופן לב. והיה מן הראשונים אשר חשו לבצע את ה-פשיטות הקשות ביותר. בעתיו "מתץ". שורציאה המלונה מסס פ. ס. (הוא נקרא שם בשם מוסד) על הכסעיע הבנים אשר בצעה המלונה בשייך-גיראת קטמון, ואדי ברו, סלון ססיר-סיס, בית המועצה המסלמית, ועוד.

בסעם האחרונה בחייו יצא פשה כי-ראש סלונתו למרוץ דרך ליד שער יסו-כיר להחיש עורה לצעירי הדיר הע-חיקה בירושלים. הוא נסע כארבעה כדורים בחוגו. סיד צה לאנשי לה-מלס על נספס. והוא עצמו הגיע ב-אריית כחותיו אל הבסים ומסס העבר אל ביה"ח "הדסה". ארבעה ימים לאכך משה סלומון עם-המטה. נעסו כאמכים רכים להציל: נחתו-אוהו, ערו לו דב-אך ביום החמישי עם שחר (י"ב באייר תשי"ח) פרץ שטף דם בחוגו ויצא נשמתו.

למן שנת חייו החמש עשרה ועד יום-מוחו היה משה נוגה להעלות את כאי-רעות חייו ואת רחשי לבו על הנייר-יומניו, שהשאיר בכתובים. הם פורשה חיים מלאים ענין ומסקמים את דמות-של הנער הצעיר בארץ על מאיוו וד-איפותיו הטוררות.

רבות היו חכנותיו של משה לקראת עתידו ועתיד העם והמדינה הקמים ל-חיים - אך הוא מת. וחקל, חבל על-שפע האונים המרץ אשר נכבדו בסר-הגיועו אל חכמים. חבריו אשר אהבו-הו ואשר העריצוהו ודאי יוסיפו להמשיך-במפעל התקומה שלמענו הקריב משה סלומון את חייו - והיה זה זכרו ונצחתו.

ראשיתו: סלוי תשי"ח
א' תשרי-תשכ"ב

